

No 131.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Małgorzaty Kr.
Niedz. **Trójcy Św.**
Pon. św. Jana W.
Wt. św. Antoniego Pad.
Sr. św. Bazylego W.
Czw **Boże Ciało.**
Piąt. św. Bonona M.

Wschód słońca: godz. 3 m. 40
Zachód słońca: godz. 8 m. 18
Dług. dnia: godz. 16 m. 38
Przybyło dnia: g. 9 m. 5

Cena prężeraty:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ — „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcyja

w Łodzi.

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 10 czerwca 1911 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ przed tekstem 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Helenów. ~~~~~ Niedziela, dnia 11-go b. m. ~~~~~ **Helenów.**

Na korzyść zakładów Towarzystwa „TALMUD-TORA“

WIELKA ZABAWA p. n. „Powitanie lata“

NA TORZE POPISY PIERWSZORZĘDNYCH ARTYSTÓW

LOTERYA FANTOWA główne wygrane: Biżuterja, Maszyna do szycia, 2 kozły, 10 nowych srebrnych zegarków i wiele innych cnych przedmiotów.

Na stawie „NOC WENECKA“, Corso kwiatowe na łodziach etc. etc.

2133 Początek o godz. 3-ej po poł.

LOKAL 30x20

na I-em piętrze

do wynajęcia od 1-go Lipca w nowym budynku

Piotrkowska 100,

odpowiedni dla Towarzystwa, na Bank. Hurtowe składy i t. p.

Wiadomość u

Schmechla i Rosnera.

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

apтека W. DANIELECKIEGO.

Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12-93. 423r

Wobec nieuczciwej konkurencji, podającej swój niedolny produkt za kefir „yckiego, zawiadamiamy Szanownych Odbiorców, iż kefir nasz ekspedujemy wyłącznie we flaszkach firmowych i zawsze z etykietą K. Życkiego.

Z poważaniem
K. Życki.

T-wo „Jedność“ pracowników drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej

W niedzielę, d. 11-go Czerwca b. r., urządza

„Majówkę do Główna“

Wyjazd z Dworca Kaliskiego specjalnym pociągiem o godzinie 9-ej rano.

Cena biletu kop. 50. 2118—1

KAZIMIERZ OSSOWSKI inżynier i obrońca patentowy.

BIURA PATENTOWE.

PETESBURG — Wozniesiński Prospekt № 20.
BERLIN — Postdamerstr. № 6. 519-25

50% oszczędności opalu, usuwa wilgoć

patent. **MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA**

Dr. W.P. Kłobukowski, inż.-chem., Warszawa, Jerozolimska 71

Strzałki wskazują sposób rozcięcia KREMU.

Piękność nadają twarzy przy jednoczesnym użyciu

Kremy i Mydła „PSYCHE“

1. Krem Przeciwpiegowy (również usawa plamy, pryszcze, opaleniznę, liszaje)

2. Krem Udelikatniający (usawa zmarszczki). Nagrodzone **Złotym medalem** w 1908 r. i zatwierdzone przez Radę Lekarską za № 1511. Żądać wszędzie i tylko z plombą wynalazcy.

A. Charemszy

wl. Apteki i Laboratorium w Łodzi, ulica Średnia 10. Siołk 50 kop.

Numer dzisiejszy składa się z 14-tu stronic.

Z Kaszub i Pomorza.

I.

„Niema Kaszub bez Poloni,
a bez Kaszub Polsci“.

(Wojkaszyn ze Słowaczana).

Wspaniały zeszyt poświęcił dobrze zasłużona „Ziemia“ sprawie kaszubów i Pomorza polskiego, krain, gdzie germanizacya wyteża najsilniej swą działalność i najjadowitszego używa oręża, bo kapłanów germanizujących.

Nigdy, od śmierci Łokietka, Polska nie była dostatecznie troskliwą o tę swoją krawędź; ta mała dbałość przyczyniła się niewątpliwie do powodzeń napadów szwedzkich, do wzrostu Brandeburgii, pośrednio do upadku Rzeczypospolitej, a ostatecznie do zaniku powolnego, lecz stalego ludności słowiańskiej, tak nam blizkiej mową, że uczeni językoznawcy dotąd nie rozstrzygnęli stanowczo: jest-li ta gwara kaszubska narzeczem polskiem, czy też bratnią, ale samoistną gałęzią mowy ogólnolechickiej.

Dziś tego mocno uciśnionego ludu jest około 140,000, a rozsiani są na przestrzeni, przekraczającej 5,000 kilometrów kwadratowych (około tyluż wiorst kwadratowych). Nawet nazwę plemenną narzucił im rząd pruski; nazwa ta należała do ludu lechickiego, już dawniej wydławionego przez Niemców, podobnie, jak nazwa Prus — do ludu pokrewnego litwinom, z którego już i szczytów prawie nie zostało. Niedługo kaszubi dzisiejsi uważali się za Polaków; zależało więc na tem, żeby ich odpolszczyć. Ale ta odrośl polska nosiła nazwę sobie właściwą, pomorzan, tworzyła odrębne państewko, miała swoich książąt, Swiatopełków, Mściwojów, których groby i pamięć dotychczas cześć pomorzanie — kaszubi.

Część tego ludu przyjęła luteranizm. D-r Majkowski, w artykule nadzwyczaj zajmującym p. t. „Kwestya kaszubska“ pisze:

„Wydaje się, jakoby ruch reformacyjny, któ-

ry łacinę zastępował językiem ludowym, zapoczątkował pierwszy wiew szczepowego życia kaszubskiego. Na ówczesnych kresach kaszubszczyzny Szymon Krofey, pastor w Bytowie, w roku 1586 wydaje drukowany w Gdańsku śpiewnik kościelny kaszubski. Lat 57 minęło, nim wyszły dwie dalsze książki kościelne: katechizm „niemiecko-wandalski albo słowiński” Michała Mostnika, pastora smółdzińskiego, oraz jego „Pasya to jest” Historia o Mece, śmierci y pogrzebie Pana naszego Jezusa Christusa“. Obie książki drukowane w Gdańsku w roku 1643“.

Dzielnka te utrwały niewątpliwie używanie własnej mowy, utrudniły więc postępy niemieczyny, ale nie wzbudziły naśladowców, którzyby pisali językiem pomorskiego ludu, bo oto czytamy dalej w tymże artykule: „Jeżeli powyższe pisma Krofeya i Mostnika uważać będziemy za pierwsze okazy oryginalnej literatury kaszubskiej, to w nich zamknięta jest cała literatura kaszubska XVI i XVII wieku. Wiek XVIII przynosi tylko przedruk katechizmu Mostnikowego, dokonany w Gdańsku 1785 roku“.

„Dopiero w początkach XIX stulecia zaczynają się ukazywać pierwsze przebitki tego ruchu, który w najnowszym czasie popełnił uczonych do badania języka kaszubów, a wśród nich samych zapoczątkował literaturę swojską, dzielnicową, idącą w parze z pewnymi dążeniami politycznymi. Pierwszym był Chrystopor Celestyn Mrągowiusz czyli Mrąga, pastor przy kościele św. Anny w Gdańsku“. „Wśród dzieł jego polskich i niemieckich najwybitniejszym jest słownik polsko niemiecki, wydany w roku 1835 w Królewcu. W słowniku wylicza Mrąga szereg wyrazów rdzennie kaszubskich, a w przedmowie wyraża życzenie, ażeby jakiś językoznawca zwiedził wszystkie wsie kaszubskie i zebrał ginące powoli z obłocza ziemi resztki języka starowuadyjskiego“.

Tenże mąż „w krytycznej dla nas chwili nieocenioną kaszubom oddał przysługę. Kiedy bowiem w r. 1842 sejm królewiecki połączonych wtenczas w jedną prowincję Prus królewskich i książęcych uchwałił zastąpienie języka polskiego w kościołach kaszubskich językiem niemieckim, Mrąga, będąc już starcem, uratował polski język kościelny na kaszubach oświadczeniem, że „język kaszubski jest tylko narzeczem języka polskiego“. Skutkiem tego uchwały sejmowa nie została wykonana. Śmiało twierdzić można, że gdyby ją wykonano, to podziemne dziś Kaszuby północne byłyby obecnie zupełnie niemieckie“.

A jednak, jak twierdzi autor: „Mrąga nie czuł się kaszubą“. Ale był zacnym człowiekiem; więc zabolął go cios barbarzyński, jaki już wtedy z kulturalnych rąk zagrażał nieszczęsnemu ludowi.

Poczucie narodowe kaszubskie znalazło zapalonego i energicznego przedstawiciela we Florjanie Ceynowie, urodzonym 1818 r. Skazany na śmierć przez Kamergerycht berliński za udział w polskim ruchu zbrojnym w r. 1846, odzyskał wolność w 1848 roku skutkiem rewolucji berlińskiej.

Ukończył następnie studia lekarskie i od r. roku 1850 aż do zgonu 1881 r. walczył piórem i słowem „za naród kaszubski od Odry do Wisły, od Bałtyku do Warty“. Ceynowa „stworzył nowoczesną kwestję kaszubską“ — powiada autor, zaznaczając że współczesnym, że ten twórca nie doznał powodzenia, głównie skutkiem braku talentu, a także i dlatego, że mimo gorącego umiłowania polskości, zwrócił się na wschód, oczekując stamtąd poparcia przeciw germanizatorskiej robocie prusaków.

Ze ta nadzieja ziścić się nie mogła, że była błędem politycznym, to dla nas jest jasne. Ale za błąd, w dobrej wierze popełniony i z najlepszej dla swego narodu chęci płynący, nie godziło się piętnować wyrazem „zdrajca“. Na szczęście błąd ten nie pociągnął tragicznych następstw dla kaszubów.

Rozgłośnym działaczem, jednakże literackim raczej niż politycznym, był tedy Hieronim (Jerzy) Derdowski, autor humorystycznej epopei kaszubskiej: „Jak pan Czarliński do Pucka po sece jachol“. (wydanej 1880 r.)

Pamiętnym pozostaje dzień 1 września 1909 roku, kiedy powstała na kaszubach spółka wydawnicza, która z dniem 1 września tegoż roku objęła wydawnictwo „Gryfa“, pisma dla spraw kaszubskich i prowadzi je pod pięknym hasłem

Derdowskiego: „Nima Kaszub bez Poloni, a bez Kaszub Polści“.

Redaktorem „Gryfa“ jest dr. Aleksander Majkowski, którego artykuł w „Ziemi“ przytoczyliśmy w streszczeniu, niestety, bardzo skróconem, ze względu na ramy naszego pisma.

Nowe promienie.

Fizyk francuski Dussaud przedstawił niedawno paryskiej Akademii nauk niezwykle ciekawy wynalazek. Odkrył on mianowicie zupełnie nowe światło, z pomocą którego można prześwietać ciało ludzkie znacznie lepiej, aniżeli osiągnąć dotąd, używając promieni Röntgena. Podczas, gdy przy świetle röntgenowskim występują tylko cienie kości, a dopiero przy użyciu specjalnych środków można zaobserwować niektóre miękkie części ciała — jednakże w dosyć niewyraźnych zarysach — prześwietlanie promieniami Dussauda pozwala rozpoznać bardzo wyraźnie wszystkie części ciała ludzkiego, czy zwierzęcego, więc: tkankę mięsną, arterye, żyły i t. p.

Z demonstracji, jakimi Dussaud ilustrował swoją prelekcję, wygłoszoną w Akademii, zdaje sprawę głosny uczony francuski Brault w słowach następujących:

— Widzieliśmy, jak, pod wpływem światła, ręce stawały się przezroczystymi, kości i ciało miały barwę białą i czerwoną, naczynia krwionośne przybierały odcień niebieskiego fioleto.

Dussaud prześwietlał przed gronem akademików nie tylko poszczególne części ciała ludzkiego, lecz również całe mniejsze zwierzęta i dołączył szereg niezwykle interesujących eksperymentów. Tak na przykład można było przy jego świetle odczytać bilet umieszczony w nieprzezroczystej grubej kopercie, można było w zamkniętym zielniku rozpoznać wyraźnie poszczególne rośliny.

Światło Dussauda pozwoli w licznych bardzo wypadkach nacznie rozpoznawać choroby wewnętrzne.

Na czem polegają promienia Dussauda i jak się je wytwarza? Wynalazca narazie określił to tylko bardzo ogólnikowo; szczegółowe dane zamierza ogłosić dopiero w przyszłości, po dalszych uzupełniających badaniach. Zaznaczył tylko, że promienie jego należą do zakresu tak zwanego „zimnego światła“. Przez określenie to należy rozumieć tego rodzaju promienie, które składają się wyłącznie z fal świetlnych, i którym nie towarzyszą ciepło. Promienie tego rodzaju wytwarzają się w rurach, z których zostało wypompowane powietrze, gdy przepuszcza się przez nie prąd elektryczny. Należą do nich między innymi znane objawy świetlne w rurach Geisslera używanych w röntgenografii, dalej tak zw. zimne światło Moore'a, które nowoczesna technika w coraz większym zakresie stosuje do oświetlania budynków, jako też inne jeszcze rodzaje światła. Fizycy francuscy, w ostatnim zwłaszcza czasie, zajmują się bardzo temi zimnemi światłami i dochodzą do coraz bardziej interesujących rezultatów. Można przypuszczać, że promienie Dussauda są prawdopodobnie tak zwanem „światłem szlachetnych gazów“. Jeżeli mianowicie wprowadzi się do rurki Geisslerowskiej maleńką cząsteczkę neonu, wówczas podczas przechodzenia prądu powstaje wewnątrz rurki wspaniałe i nader miłe dla oka światło pomarańczowej barwy. Jeżeli domiesza się jeszcze odrobinę helu, światło staje się bardziej żółte, wreszcie po dodaniu trzeciego gazu szlachetnego, kryptonu, otrzymujemy światło, które dla oka nie różni się od światła słonecznego, od światła dnia.

Nowe metody w metalurgii.

Przemysł zagranicą coraz więcej korzysta z wielkopomnych prac Olszewskiego i Wróblewskiego, którzy w 1883 r. skroplili tlen i powietrze, powiększając ciągle zakres ich zastosowania. U nas, jak dotąd, praktycznie niewiele stosują odkrycia naszych uczonych, przeważnie do palników acetylenowo-tlenowych, do spajania i krajania metali, w których temperatura płomienia wynosi około 3,000 stopni.

Ponieważ sprawa ta posiada ogromne znaczenie dla naszego przemysłu, bo użycie tego płomienia pozwala na wykonywanie takich robót,

jakich przedtem nie znaliśmy, tak że tlen powoli przekształca zupełnie metalurgią, niezbędne jest wykształcenie odpowiedniego zastępu ludzi, którzyby zostali obznajmieni teoretycznie i praktycznie z tą nową gałęzią przemysłu. W tym celu komisya mieszana, do której należeli pp. Antoni Mencil, prezes oddziału zawodowego wykształcenia ślusarzy przy Muzeum Rzemiosł i sztuki stosowanej, Budziński, Korwin-Krakowski, Pytlarski i R. Świętochowski, zorganizowała wykłady teoretyczne z pokazami spajania acetylenem dla słuchaczy trzeciego roku kursów zawodowego wykształcenia ślusarzy, oraz dla innych słuchaczy, którzy z tym ważnym i ciekawym przedmiotem pragną się zaznajomić.

Wykłady prowadzi doktor Alfred Schnerr i po ich ukończeniu dla życzących nauczyć się praktycznie wykonywania rozmaitych robót za pomocą palników acetylenowo-tlenowych, a mianowicie krajania i spajania różnych metali, jedna firma ofiarowała bezpłatną praktykę u siebie w fabryce pod kierunkiem doświadczonego specjalisty. Dla nabrania pewnej wprawy mi wystarczyć kilkanaście ćwiczeń dwugodzinnych.

Działacze rosyjscy i łupownictwo.

Telegraf przyniósł nam długą listę urzędników różnych dykasterij rządowych, których senator Neidhardt pociąga do odpowiedzialności za nadużycia i przekupstwa. Dwa nazwiska, pisze „Słowo“ szeregów nie są interesujące: pierwsze to nazwisko prezesa rady miejskiej petersburskiej, Unkowskiego, ze względu na wysokie stanowisko, jakie zajmuje, a drugie, to p. Proskuriakowa, ze względu na jego antecedeny. P. Proskuriakow był, jak wiadomo, gorliwym i czynnym rusyfikatorem na posadzie uczelnika rachunku kolei nadwiślańskich, potem z tego stanowiska ustąpił i po pewnym czasie znalazł się uagle w Kijowie w liczbie rewidentów urzędowej komisji, mającej sprawdzić nieprawomówność urzędników kolei Południowo Zachodnich.

„Nowoje Wremia“ i wszystkie duchy opiekuńcze rosyjskiego nacjonalizmu roztoczyły nad nim swoją opiekę, a pole do popisu miały bardzo duże. Zdawało się, że p. Proskuriakow idzie prostą drogą do poselstwa w Dumie, tymczasem znalazł się uagle na ławie oskarżonych. Takie „salto mortale“ nie jest bynajmniej zjawiskiem odosobionem. Za przykładem osławionego Semidta wielu z tych, co to mają grzechy i grzeszki, które rewizye senatorskie tropią, a ustawy karne karzą, stara się rehabilitować za pomocą gorliwości politycznej w kierunku dziś najpopularniejszym.

Zuany jest wypadek z jednym z wyższych urzędników, funkcjonujących w naszym kraju, którego rewizya senatorska następnie usunęła, a który w czasie tej rewizyi zamiast pilnować swego urzędu, udał się na Chelmszczyznę, aby torować drogę Bobrińskiemu w jego słynnej inspekcyjnej podróży. Nie uwolniło to gorliwca od dymisji, ale nie pozostało bez wpływu na formę tej dymisji.

W kwestyi Pogotowia ratunkowego.

Przeglądając sprawozdania Pogotowia ratunkowego, znalazłem w nich uderzająco małą liczbę członków, gdyż cyfra ich nie przekracza 600; pomimo, że opłata członkowska wynosi zaledwie 5 rb. rocznie.

Tak małe zainteresowanie się instytucją, zdaje się nader pożyteczną, nasunęło pytanie, czy Pogotowie jest w Łodzi potrzebne. Odpowiedź lotem błyskawicy sama się narzuca, że nie tylko potrzebne, ale nawet niezbędne. Wiele by narobili mieszkańcy wrzawy, gdyby pewnego poranka wrota Pogotowia były zamknięte, a na wezwanie telefoniczne odpowiedziano, że Pogotowie nie wyjeździe, ponieważ sprzedano konie, gdyż nie było ich czem karmić, lekarze zaś i służba nie otrzymawszy pensji, nie stawili się na posterunku.

Odpowiedź taka wywołałaby ogólne oburzenie, zawrzało by jak w garnku, a na członków zarządu posypałyby się gromy jak z rogu obfitości, że nie umieli sobie radzić, aby zbierać potrzebne zasiłki na dalsze utrzymanie tak niezbędnej insty-

tacy, lecz o własnej winie niktby nie wspomniał. W ewentualnym zaś wypadku takim główna wina spadałaby na społeczeństwo, które korzysta z usług instytucji, biedny czy bogaty, robotnik czy fabrykant, kamienicznik czy lokator, gdyż wszyscy oni nie wiedzą dnia ani godziny, kiedy w obronie własnego zdrowia lub życia Pogotowie będzie im potrzebne.

W pewnym stopniu należałoby przypisać winę i zarządowi Pogotowia, a to z tej racji, że do tego zarządu wchodzi tylko jednostki uprzywilejowane, brak zaś w jego gronie robotnika, rzemieślnika, wogóle jednostek ze wszystkich warstw społecznych.

W rozmowie z pewnym robotnikiem, zapytałem, dla czego robotnicy nie popierają materialnie Pogotowia, czyżby instytucja ta była dla nich niepożądaną.

Nie — brzmiała odpowiedź — Pogotowie jest potrzebne i chętnie każdy z nas składałby ofiary, a nawet byłby członkiem, żeby po fabrykach miał kto zaagitować. Boć proszę pana, 5 rb. na rok nie jest tak wielka suma, aby robotnik nie mógł jej zapłacić, lecz nie od razu. Co tydzień przy wypłacie wielu z nas ofiarowałoby 10 kop., co w ciągu roku dało by sumkę przewyższającą nawet składkę członkowską, lecz niema się kto tem zająć. Gdyby stał w fabryce przy płatniku poborca i wydawał kwitki 10 kopiejkowe, wielu z nas chętnieby dało tę parę kopiejek. Wszak składki te możnaby następnie wrzucić do puszek Pogotowia.

Wysłuchawszy tych uwag, przyznałem robotnikowi słusność. Uwagami temi dzielić się z szerszym ogółem w nadziei, że weźmie on pod uwagę zdanie robotnika i więcej się zajmie poparciem materialnem Pogotowia.

Z WARSZAWY.

* Postanowienie obowiązujące.

Z powodu święta st. st. w nadchodzącą niedzielę, na zasadzie postanowienia obowiązującego o wypoczynku normalnym, winny być zamknięte w ciągu całego dnia sklepy, z wyjątkiem: jatek, kawiarni, cukierni, traktierni i t. p. W drugi dzień świąt, t. j. w poniedziałek, ograniczenia w handlu nie są przewidziane. W czwartek, jako w uroczystość Bożego Ciała, handel może się odbywać z ograniczeniami przewidzianymi dla niedziel.

* Synod ewangelicko-reformowany.

Jutro rozpocznie się w Warszawie dwudniowy synod ewangelicko-reformowany w Królestwie Polskiem.

Na synod przybywają wszyscy pastory

zbiorów ewangelicko-reformowanych w naszym kraju będzie też obecny generalny superintendent „Jednoty litewskiej,” pastor Mieszkowski z Birż.

Po nabożeństwie jutro o godz. 11 i pół w południe w kościele przy ul. Leszno № 20, obrady synodalne rozpoczną się o godz. 1 po poł.

Nazajutrz, t. j. w poniedziałek nabożeństwo odbędzie się o godz. 5 po poł.

Podczas tego synodu odbędzie się instalacya nowego superintendenta zborów ewangelicko-reformowanych w Królestwie Polskiem, pastora Władysława Semadeniego.

* Żydzi w politechnice.

Do politechniki warszawskiej, do której w roku zeszłym nie przyjęto ani jednego Żyda z powodu nadmiaru procentowego z roku poprzedniego, w roku bieżącym będą zapewne miejsca dla 20 Żydów, o ile liczba kandydatów chrześcijan nie będzie mniejsza niż przypuszczają obecnie.

* Czas handlu w sklepach.

Ponieważ w niektórych sklepach kolonialnych handel prowadzony jest do godz. 11 wiecz. i dłużej, przeto oberpoliemiaster w ostatnim rozkazie dziennym polecił komisarzom cyrkulowym ściśle przestrzegać postanowienie obowiązujące o wypoczynku normalnym, na którego zasadzie sklepy kolonialne, a w tej liczbie i sklepy przy handlach win mogą być otwarte tylko od godz. 7 rano do godz. 2 po poł. i od g. 4 po poł. do g. 7 wieczorem, lub też bez przerwy od godz. 8 rano do g. 8 wiecz.

Sprzedaż napojów wysokokowych na miasto może się odbywać w tych sklepach tylko od g. 8 rano do g. 8 wiecz.

* Pomnik Chopina.

Artysta rzeźbiarz Szymanowski przedstawił władzom do zatwierdzenia nowy projekt pomnika Chopina, przerobiony z projektu, odrzuconego przez władze ministerjalne.

Z CESARSTWA.

Nauczanie powszechne. Były minister Szwarec wniósł do Rady państwa votum separatum w sprawie projektu nauczania powszechnego, w którym wskazuje, że projekt stwarza bardzo nieokreślone wzajemne stosunki między szkołami cerkiewno-parafialnymi i ministeryalnymi.

Wobec tego, że Rada państwa otrzymała już omawiany projekt, Szwarec uważa za rzecz konieczną odroczyć ostateczne rozważanie projektu do czasu wydania opinii przez specjalną komisję.

Wniósł również votum separatum poseł Godlewski, który zaznacza, że dla urzeczywistnienia powszechnego nauczania niezbędna jest wspólna praca państwa i społeczeństwa. Szczególniej

Nauczyciel obowiązany jest poznać ucznia z którym cały rok obcuje, i ocenić jego zdolności.

— Niepotrzebne są stopnie—wołali inni.— Stopnie demoralizują ucznia, dla stopnia nie powinna się uczyć młodzież... Wykreślmy ze szkół tę przestarzałą rutynę... precz z nią.

— Nie będziemy dawali uczniom i uczenicom nagród. Nagroda nie osiąga celu, lechce próżność rodziców, upokarza mniej zdolną dzieci. Precz z nagrodą.

— Jeżeli niema stopni i nagród, to niepotrzebna i cenzura. Obowiązkiem nauczyciela rozwijać dziecko, a nie przeciążać umysłu pamięciowymi lekcjami.

I znów świat pedagogiczny aż rósł z radości, że wynalazł takie zasadnicze punkty reformy, że stworzył szkołę nową, szkołę prawdziwą, a nie jakąś bakalarnię, opartą na rutynie, w której profesor niemieckiego w ten sposób prowadził ćwiczenia lingwistyczne:

— Bernarder tłumacz:

— Czemu twój ojciec nie był u mnie?

— Twój ojciec ma pieniądze!

— Czemu twój ojciec nie daje mi pieniędzy?

— Jeżeli twój ojciec nie da mi pieniędzy, dostaniesz mierny stopień i zostaniesz osie na drugi rok!

— Potrzeba, aby twój ojciec odwiedził mnie jaknajrychlej.

A gdy Bernarder tłumaczył niewprawnie, profesor stawiał mu pałkę...

I przykłady z rozmówek dawniej Olendorfa, a dziś Plato von Reusnera, lub Kummera w Łodzi bardzo często podziałaly; ale takiego rodza-

ważną jest sprawa w tej kwestyi inicjatywy prywatnej. Tymczasem w redakcyi komisji specjalnej projekt pozbawia wszelkiej samodzielności ludności tych gubernii, gdzie niema instytucji ziemskich. Do tego votum separatum przyłączyli się prof. Wasiliew i S Horwatt.

Sprawa gen. Klejgelsa. Feldfel Skwa zażądał general-adjutanta Klejgelsa do sądu o zwrot podwójnego zadatku w kwocie 14 000 rb. na sprzedaż kawałka ziemi.

General Klejgels przez swego adwokata tłumaczył się na sądzie, że nie stawiał się w swoim czasie do rejenta dla podpisania umowy, gdyż wiedział, że Skiwa nie ma pieniędzy.

Izba sądowa, jak donosi korespondent „Kijew. Mysli”, zasądziła od gen. Klejgelsa powodowi Skiwie 7,000 rb..

Morderca 57 ludzi. W Carycynie ujęto zbrodniarza, który zarżnął oficera z żoną. Zbrodniarz przyznał się, że zabił już 57 ludzi, a między innymi lekarza Popowa w Kazaniu. O zabójstwo tego lekarza podejrzana była akuszarka, która przesiedziała rok w więzieniu śledczem.

Spadek po Haponie. Sąd okręgowy petersburski doszedł do przekonania, że Hapon występował zagranicą pod przybranem nazwiskiem Rybnickiego. Wobec tego sąd zobowiązał Credit Lyonnais do wydania opieki nad majątkiem Hapona złożonych przez niego w wymienionym banku 14,000 rb.

Co słyhać na Dalekim wschodzie.

(Sprawozdanie telegraficzne).

General Dobronrawow w obecności posła przyjęty został przez regenta i ofiarował w srebrnej szkatulce krzyż wysadzony drogiemi kamieniami z napisem: „pokój, zgoda i miłość niech będą między nami.” Regent podziękował, poczem odbyło się śniadanie urzędowe.

Z Sańsina donoszą, że żołnierze chińscy, strzegący od rabusiów kopalń złota przy ujściu Dulcho, wpadającej do Sungari, zbuntowali się i zabrawszy broń, przekształcili się na chunchuzów.

Kopalnie złota w Kumarsz są w rękach zbuntowanych żołnierzy—chunchuzów. Wysłany oddział na pomoc nie chce rozpocząć działania, bojąc się, że buntownicy spełnią groźbę zabicia wszystkich oficyalistów w kopalniach. Ruchomości mieszkańców zostały zrabowane, jednocześnie zaś prowadzi się rabunkowe kopanie złota. Za uwolnienie administracyi kopalni chunchuzi żądają ogromnego okupu.

B agent handlowy we Władywostoku, obecnie naczelnik ekspedycyi dla sprawdzania grani-

ju podręczników nowa szkoła polska postanowiła nie używać. Ona, idąc za postępem czasu, odrzucała egzaminy, stopnie i nagrody, odrzucała wszelkiego rodzaju papisy, jako rzeczy nie wpływające na urobienie charakteru dziecka. Wypierała się tych demoralizujących sposobów, wypierała się karcenia i wydalania za przewinienia ucznia, słowem zrywała ze zgniłym dawnym systemem.

I polski ogół, spragniony dobrej polskiej szkoły, przyklaskiwał tym wynurzeniom świata pedagogicznego ale przyklaskiwał krótko...

Dzisiaj ci najwięksi propagatorzy nowej szkoły i nowych pojęć najpierwsi zmienili zdanie. Stopnie grają na wybitniejszą rolę w wychowaniu szkolnem, bo jakkolwiek są to rzeczy niepedagogiczne, jednakże niektórzy rodzice tego wymagają.

W szkole, wskutek rozluźnienia karności, wytworzyła się cała gromada uczniów nie laknących nauki, zachęcania nie pomogły, trzeba było sporą ilość osłów pozostawić w klasie na rok drugi. Żle się więc postęp zapowiadał—dlatego znów owi przeciwnicy egzaminów, wprowadzili obecnie z powrotem egzaminy, aby tym sposobem dać możność młodzieży poprawić swoją sytuację.

I w ten sposób wprowadzono do nowej szkoły wszystko, przeciwko czemu tak niedawno jeszcze protestowano, nawet papisy i nagrody... Ba, do tego wszystkiego przybyły jeszcze wyborne środki pedagogiczne: koedukacya i bale dla młodzieży...

Zapewne, że niektóre rzeczy wprowadzono

KRONIKA TYGODNIOWA.

Programy, a wychowanie. — Nowe poglądy na szkołę polską w teorii i praktyce. — Nowa wystawa i kilka obiegłych wystaw. — Do czego to wszystko wiedzie?...

Kiedy przed paru laty rozległo się hasło daleko brzmiące w kwestyi polskiego szkolnictwa, cały świat pedagogiczny ujął za pióro i pisał, pisał, pisał... różne piękne artykuły w kwestyi zreformowania szkoły... Pomysły wylegały się, jak kureczka w wylęgarkach szybko, a odróżniały się tem od młodych piskląt, że miały ładniejsze upierzenie i silniejszy głos, przypominający namaszczone kikieriki.

Darujcie, szanowni pedagodzy, że tak nazwę całą tę robotę pisarsko-pedagogiczną z przed szesciu lub pięciu laty, ale innego wyrażenia znaleźć na to nie mogą.

Nie powiem, aby te wasze unoszenia się nad przyszłą szkołą polską nie były piękne, ale z żalem muszę przyznać, że o ile były piękne, o tyle kruche...

Weźcie te roczniki pism pedagogicznych, zajrzyjcie do tych artykułów, rozrzuconych po różnych tygodnikach i dziennikach, a przekonacie się, jak krótko używaliście lotów sokolich, jak szybko zamieniliście je na skrzydła i nogi kaczel

— Nie potrzeba egzaminów—wołali wówczas jedni— to środek niepedagogiczny, niepotrzebny. Lichy ten nauczyciel, co nie umie ocenić zdolności swego ucznia, z którym rok cały przestaje.

Piękne hasło! ani słowa dodać, ani ująć.

cy rosyjsko-chińskiej, Linejao, mianowany został charbińskim dostojem celnym.

Otrzymało rozkaz z Pekinu o przedsięwzięcie energicznych środków celem stłumienia propagandy rewolucyjnej i działalności tajnych stowarzyszeń w Mandżurji.

W sprawie położenia na Dalekim Wschodzie odbędzie się, według krążących pogłosek w Petersburgu, po przyjeździe ministra wojny, generała Suchomlinowa, narada ministrów, do której sfery przywiązują poważne znaczenia.

„Nowoje Wremia” domaga się skasowania selmu fiński.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Bogumiła. Jutro Radomła. W poniedziałek Wyszomira.

ZEBRANIA. Dziś mies. pos. zarządu Stow. maj. fabr. gub. piotrkowskiej ze współdziałaniem członków Stow. o g. 8 w. (lok. wł. Nowy Rynek 6). Jutro mies. zebr. czł. Stow. odlewników, o g. 10 rano, (lok. Millera). Zebr. mies. Zgrom. czeladzi zdunów, o g. 3 pp. (ul. Wólczańska 76). Mies. zebr. czł. Zgr. czeladzi cieślarskich, o g. 2 po poł. (Nawrot 52). Mies. zebr. czeladzi ponczosznich, o g. 2 po poł. (lok. wł. Mikołajewska 56).

WYCIECZKA. Jutro wycieczka pol. zw. ogrodów do ogrodów podmiejskich, o godz. 8 r.

HELENÓW. Jutro zabawa w Helenowie na korzyść zakładów naukowych Tow. „Talmud Tora” p. n. „Powitanie lata”. Początek o g. 3 po poł.

„ZŁOBEK”. Jutro zabawa ludowa Tow. opieki nad dziećmi w ogrodzie Gehliga, przy ul. Żelaznej. Początek o g. 2 po poł.

„JEDNOSC”. Tow. prac. dr. żel. W. W. urządza jutro majówkę w lesie Głowińskim. Wyjazd o godz. 9 rano.

ZE STRAŻY. W poniedziałek o godz. 7 wieczorem ćwiczenia 1-go oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

MUZEUM (Zielona 8). Codziennie otwarte Muzeum nauki i sztuki od g. 4 pp. do 10 w.; w niedziele i święta od g. 12 w. po poł. do 10 w.

— Jutro i w poniedziałek dni nieprzepracowane.

KRONIKA.

(a) Nowy proboszcz. Na stanowisko proboszcza filialnej parafii Łagiewniki ma być zamianowany przez konsystorz warszawski dotychczasowy proboszcz parafii Wierzbno, pow. mińskiego, ks. Józef Borensztedt.

Instalacja nominata odbędzie się prawdopodobnie przed d. 13 b. m., w którym to dniu

pod naciskiem cyrkularzy, ale przecież cyrkularze nie zalecają ani popisów, ani dawania nagród, ani urządzania balów uczniowskich, a również i wielu innych reform wprowadzonych a uznanych za nieodpowiednie.

Przypatrzmy się temu nieco bliżej.

Bale urządzają się z wielkim przepychem w wynajętych publicznych lokalach. Młodzież zaprasza wybrane pensyonarki i bawi się od 11 wieczór do rana. Maluczko, a wyczytamy — jak Bożę kocham — że pedagogzy nowo-wyłowionej, emancypowanej szkoły polskiej, powrócą do starego systemu i przypomną sobie stary wiersz elementarza.

Różdżką Duch Boży dziateczki bić radzi,
Różdżką bynajmniej zdrowia nie zawadzi.

Rok szkolny się kończy. Mimo tych usterek, które wyrastają wskutek zle zrozumiałej konkurencji szkół prywatnych polskich, szkoła nowego typu jeszcze nie jest złą, ale w gronie nauczycieli poważnie myślących powinno zrodzić się poczucie podtrzymania tej szkoły na pewnym wyższym poziomie pedagogicznym i dlatego przeciwno takim pogwałceniom hasel zdrowych i niedawno tak szeroko głoszonych wypada zaprotestować.

Dosyć tej krzykliwej reklamy, dosyć schlebienia pustym matkom, które zapędzają poto dzieci do nauki, aby miały kawałek papieru z napisem „Pochwała” lub książeczką z napisem „Nagroda”, które pragną od szkoły popisu, aby kupić dziecku nową, bogatszą niż inne koleżanki noszą — białą sukienkę.

W Warszawie nagrody są już skasowane. Udzielają ich niechętnie tylko pensye... u nas nagrody i pochwały żyją po dawnemu. Może to jeszcze

przypada w Łagiewnikach odpust ku czci św. Antoniego Padewskiego.

Dotychczasowy proboszcz tamtejszy o. Apolinary Kędzierski, pozostaje nadal w Łagiewnikach.

(a) Tow. muzeum nauki i sztuki. Wczoraj, o godzinie 9-ej wieczorem, pod przewodnictwem d-ra Mieczysława Kaufmana, odbyło się posiedzenie zarządu muzeum, na którym załatwiono kilka spraw.

W celu szerszego zareklamowania muzeum postanowiono wydrukować i rozlepić po mieście afisze ozdobne z odpowiednim godłem, które wykonał przyrzekł artysta-malarz p. Fr. Lipiec; nadto postanowiono zwrócić się z prośbą do pism o poparcie celów instytucji.

Wobec szczupłego pomieszczenia teraźniejszego lokalu przy ulicy Zielonej № 8, nieodpowiadającego swemu przeznaczeniu, uchwalono rozszerzyć go, lub też wynajmując obszernej lokal w jednym z nowobudujących się domów, o ile możliwości w śródmieściu. Sprawy tę zajmą się specjalna komisja.

Dla zaprowadzenia odpowiednich ksiąg i prowadzenia biurowości w muzeum — postanowiono zaangażować urzędnika jednego z instytucji kredytowych, któryby raz na tydzień sprawował czynności za pewnym honorarium.

W najbliższej przyszłości zarząd muzeum uchwalił urządzić projektowany dział artystyczny, korzystając z zafiarowanych, bardzo ładnych obrazów przez p. Maurycego Gutentaga i artysty-malarza Leopolda Pilichowskiego.

Załatwienie ostateczne sprawy wyboru wiceprezesa zarządu, na miejsce zmarłego d-ra Ludwika Przedborskiego, wyznaczono na następne zebranie.

Wybrany bowiem na tę godność kandydat nie zgodził się na przyjęcie proponowanego mandatu.

(—) Czas miejscowy. Główny zarząd poczt i telegrafów zawiadomił, że urzędy z operacjami ograniczonymi powinny być otwierane i zamykane do przyjmowania i wysyłania telegramów według czasu miejscowego, nie zaś petersburskiego.

(x) Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześcijan. Dnia 15 b. m. odbędzie się wycieczka do lasu w Kołuszach lub do Galkówka. Zapisy przyjmowane są w lokalu Stowarzyszenia Konstantynowska 5, codziennie od 6 — 8 wiecz. do wtorku włącznie. W razie niepogody dnia 15 o godzinie 5 pp. zebranie towarzyskie w lokalu Stowarzyszenia.

Ogrodowa zabawa dla dzieci i młodzieży odbędzie się dnia 18 b. m. w parku „Źródlika”.

najmniejsze zło z tego wszystkiego, o czym mówiliśmy.

Szkoły nasze w ubiegłym roku szkolnym urządziły po kilka zabaw tanecznych i balików... a proszę mi powiedzieć, ile te szkoły urządziły ekskursji w pole, aby pokazać klas i nauczyci, co to za klas...

Proszę na popis tych naszych szkół pierwszorzędnych przynieść pęk gałęzi żywych i spytać się ucznia, co to za drzewo?

Ilu z tych nagrodzistów o celujących stopniach z przyrody, wymieni bez pomyłki drzewa, z których zdjęte były te gałęzie?

Idziemy dziwnie płytkim prądem, nie tylko świat pedagogiczny, ale i szerszy ogół naszego miasta...

Na bieżący rok zapowiada się w naszym mieście trzecia wystawa — tym razem rozległej grupy ludzi, bo wystawa rzemieślnicza! Fiasko zrobiła pierwsza „Lotnicza”. Nazywała się ona pierwszą dlatego, że jeden tylko posiadał aparat do wlotu... reszta mało znacząca i niewypróbowane modele... Również fiasko zrobiła wystawa pocztówek...

Na pierwszej i drugiej obrypano się złotymi, srebrnymi i brązowymi medalami; ale czyż to naprawdę przyjemność robi taki medal, co przyszedł z łaski Bożej, lekko, jak wielki los na jednej z loteryj pokątnych, później nie zapłacony... Nadziei dużo, a pożytku mało.

Otrzymanie takiego medalu wywołuje uśmiech złośliwy na twarzy sąsiada, który, udając naiwnego, szepcze:

— Podobno Adas dostał po buzi.

— Adas? — nie, nie, to nieprawda. Gdzież to być mogło?

— W Łowiczu.

Panie i panowie, którzy przybiecali swą pracę przy urządzaniu zabawy, proszeni są za naszym pośrednictwem o przybycie we wtorek t. j. 13 b. m. o godzinie 8 wieczorem do lokalu Stowarzyszenia.

(a) Ze Stowarzyszenia techników. Na ogólnym zebraniu rocznym wybrani zostali za pomocą głosowania tajnego do zarządu na rok 1911/12 pp. Józef Witkowski (prezes), Franciszek Hirsberg i Leon Koźmiński (wiceprezesi), Lucyan Jętkiewicz i Kazimierz Stankiewicz (sekretarze), Kazimierz Stebelski i Stanisław Dietrich (gospodarze lokalu), Bolesław Hejman (bibliotekarz), Mieczysław Tyszcza (kasjer) oraz Ryszard Kaszuba, Ludwik Koral i Jan Popielawski.

(x) Święte kwiatów. Za wspólnym porozumieniem chrześcijańskiego i żydowskiego Towarzystwa dobroczynności, obie te instytucje urządzają d. 8 września r. b. dzień kwiatów na rzecz ubogich m. Łodzi bez różnicy wyznań. Wczoraj odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne, pod przewodnictwem pastora Gundlacha.

Następne zebranie odbędzie się dnia 16 go b. m., o godzinie pół do 8-ej wieczorem, w sali Towarzystwa kredytowego (Średnia 31). Na zebranie to inicjatorzy zapraszają wszystkich ludzi dobrej woli.

(x) Jubileusz chóru. Chór przy kościele św. Mikołaja w Kaliszu obchodzi w d. 17 i 18 b. m. 20-letni jubileusz. W uroczystościach tych wezmą udział chóry przy kościele św. Krzyża w Łodzi, a mianowicie mieszany i męskie (polski i niemiecki).

(x) Z kasy zapemogowej Izraela K. Poznańskiego. Sprawozdanie za rok 1910 wykazuje, że kapitał zakładowy rb. 180,000 wzrósł do rubli 208,000 (wskutek narosłych procentów). W roku sprawozdawczym komitet zarządzający kasą rozpatrzył 756 prośb, na skutek których wypłacił rb. 5755 zapomóg jednorazowych (od rb. 5 do 30 i wyżej) wdowom, sierotom i robotnikom; rb. 240 rekrutom powołanym do wojska oraz 2775 kop. 90 inwalidom.

Dochód kasy (t. j. 5 proc. od kapitału) stanowiął rb. 10,400, łącznie zaś z saldem poprzedniego roku rb. 11,034 kop. 95. Ogółem wydano zapomóg na sumę 3,470 kop. 90.

Przewodniczącym komitetu kasy jest inżynier Michał Daszewski, sekretarzem p. Taubwursel.

(a) Z przemysłu. Towarzystwo akcyjne wyrobów bawełnianych i gumowych Ferdynanda Geldnera za rok operacyjny 1910 (13 istnienia) osiągnęło rb. 2709, przy dochodzie rb. 766,985

— Wielkie mi miasto Łowicz... A dalej...

— Podobno pan dostał wielki medal złoty.

— A dla czegoż nie miałem dostać. Wszak nikt prócz mnie tam nie z mojej branży nie wystawiał... Byłem ja jeden wystawcą, a moja rodzina zwiedzającymi.

Zrozumiałem.

Do tych dwóch wystaw, prawdopodobnie przybędzie jeszcze jedna, rzemieślników łódzkich. Wpakują tę wystawę gdzieś w kąt, do Millera, boć innej sali niema. Sześćdziesiąt cechów łódzkich gdyby choć w ośrodku przyjęło udział, gdyby z każdego cechu trzech znalazło się wystawców majster i dwóch czeladników, to potrzeba byłoby miejsca dla 360 wystawców. Przepoluję tę liczbę... Niech będzie 180... Gdzież taką ilość pomieścić? A przecież meblowi stolarze potrzebują dużo miejsca, tak samo: kotlarze, cieśle, bednarze, koszykarze i t. p. fachy nie mogą zadowolnić się małymi witrynami.

To też jeżeli ma być wystawa rzemieślnicza w Łodzi, powinna mieć przedewszystkiem pewne pomieszczenie. To nie wystawka pocztówek, to dział olbrzymiej pracy ludzkiej.

Jeżeli zaś projektodawcy liczą tylko na wyciągnięcie tą drogą jakiejś sumy na rzecz instytucji dobroczynnej, to lepiej, gdy urządzią święto kwiatów lub loteryę fantową...

„Rzemieślnicy łódzcy — pisze do nas jeden z zainteresowanych tą sprawą — nie przystąpią wcześniej do zorganizowania wystawy, dopóki komitet organizacyjny ich nie uspokoi co do tego, gdzie się ta wystawa mieścić będzie i czy miejsce odpowie zadaniu”.

Chyba te uwagi zupełnie zasługują na uwzględnienie.

i wydatkach rb. 764,276. Dywidendy nie wypłacono.

(—) Ograniczenie. Z Petersburga nadeszła depesza, że władze odrzuciły prośbę o udzielenie prawa pobytu w Petersburgu delegatom żydom na zjazd biblioteczny przez czas trwania tego zjazdu w Petersburgu.

(x) Zgon. Zmarł w naszym mieście ś. p. Leonard Thomas, majster farbiarski. Zmarły wydał przed dziesięciu laty tygodnik ilustrowany p. t. „Ognisko Rodzinne”.

(a) Przekształcenie na osadę. Właściciele nieruchomości we wsiach Nowe Chojny, Dąbrowa, Dąbrówka i Julianów postanowili podjąć starania o przekształcenie tych wsi na jedną osadę.

W tym celu zwołane będzie zebranie wszystkich właścicieli posiadłości, na którym powzięta ma być uchwała i przesłana z odpowiednią opinią władzy powiatowej do ministerium spraw wewnętrznych.

(a) Pod sąd wojenny. Uczestnicy baudy Edwarda Dłużewskiego — 26-letni Franciszek Bolesław Placek i 18-letni Jan Szpakiewicz wysłani zostali wczoraj z więzienia łódzkiego pod silną eskortą, okuci w kajdany na rękach i nogach — do X pawilonu cytadeli warszawskiej, gdzie sądowni będą przez warszawski wojenny sąd okręgowy.

(a) Transportowanie więźniów. Dzisiaj z tułajczych więzień przetransportowano do Piotrkowa, skąd wysłani będą do Warszawy — 22 przestępców, wśród których znajduje się Adam Grabski i Kazimierz Dunajczyk, skazani na ciężkie roboty za napady i rabunki w okolicy Łodzi.

(a) Aresztowanie. Władze policyjne aresztowały w piwiarni przy ulicy Zielonej nr. 37 niejakiego Stefana Stawiarskiego, stałego mieszkańca gminy Dmęcin, powiatu noworadomskiego.

Stawiarski, nie mając zajęcia, przebywał dłuższy czas w Łodzi bez dowodów legitymacyjnych. W roku 1908 Stawiarski za należenie do partii P. P. S. po odsiedzeniu kary 6-miesięcznego więzienia, wysłany został drogą administracyjną do orenburskiej gubernii, skąd uciekł. Ujęto go, pościągnięto do służby wojskowej, ale po 6 miesiącach zbiegł i zawędrował do Łodzi. Stawiarski prowadził tutaj hulawcze życie, mieszkał najpierw w hotelu „Manteuffla” a później „Sterna”. Skąd czerpał fundusze na wesołe życie nie chce wyjaśnić.

Przy aresztowaniu Stawiarskim znaleziono dwa paszporty: jeden wydany przez gubernatora piotrkowskiego w czerwcu 1908 roku na imię Tauba Wajemana, drugi wydany przez wójta gminy Dalików, powiatu łęczyckiego w grudniu 1905 roku na imię Maryanny Król. Co do pierwszego paszportu Stawiarski tłumaczył, że kupił go od jakiegoś nieznanego żyda na Starym Rynku, drugi zaś znalazł w piwiarni przy ulicy Zielonej nr. 37. Właścicielki paszportu nie zna wcale. Równocześnie ze Stawiarskim aresztowano w tejże piwiarni Józefa Popielskiego i Stanisława Borzyńskiego.

Sprawę skierowano do sędziego śledczego.

(h) O wzajemne obelgi. W VI rewirze sądu pokoju miasta Łodzi była rozpatrywana charakterystyczna sprawa.

Nauczyciel szkoły fabrycznej Heintzla i Kunitzera w Widzewie, Edmund Wyganowski, skarżył b. nauczycielkę tej szkoły, Helenę Buncler, o obelgi i oszczerstwo, ta zaś skarżyła Wyganowskiego również o obelgi.

Sędzia uznał za stosowne obydwie sprawy rozpatrywać jednocześnie.

P. Wyganowski oskarżał p. Buncler, że rozsiewała pogłoski, jakoby on zajmował się sprzedażą półpasków i nazywała go chamem. P. Buncler zaś twierdziła, że p. Wyganowski miał mówić, iż ojciec jej sprzedaje bilety niedozwolonej loteryi. Panna B. oskarżała również p. Wyganowskiego, iż ten miał ją na posiedzeniu nauczycieli nazwać Azefem w spółnicy.

Zeznania świadków były różne. Sprawa ciągnęła się do godziny 11-ej wieczorem. P. Wyganowski bronił się sam i dowodził, że nazwa Azef nie jest obelgą, tak samo, jak nazwa syn Noego nie może być obelgą.

Sędzia, wysłuchawszy świadków, ogłosił wyrok, na mocy którego w pierwszej sprawie obydwie strony, z powodu wzajemnych obelg, zostały od odpowiedzialności uwolnione. W drugiej zaś

sprawie p. Wyganowski skazany został na 20 rb. kary lub 4 dni aresztu.

P. Buncler zaś na mocy skargi p. Wyganowskiego, przed paru tygodniami była skazana zaocznie przez tegoż sędziego na 10 dni aresztu, lecz na skutek opozycji, sprawa była ponownie rozpatrywana i p. Buncler została uwolniona.

(a) Za prowadzenie handlu w godzinach zabronionych pociągnięci zostali do odpowiedzialności, na zasadzie obowiązujących postanowień gubernatora piotrkowskiego:

Właściciel składu aptecznego przy ulicy Miłsza nr. 33, Julian Tuszyński; właścicielka piwiarni przy ulicy Zielonej nr. 23, Wanda Zelmer; właściciele sklepów rzeźniczych przy ulicy Cegielińskiej nr. 5 nr. 11 — Izrael Szware i Abram Szajbe; właściciel składu towarów kolonialnych — przy ulicy Cegielińskiej nr. 7, Dawid Kolski; właściciel cukierni przy ulicy Piotrkowskiej nr. 27, Bialkin (handlował po godzinie 12 w nocy do 6 rano); właściciel dystrybucji przy ulicy Konstantynowskiej nr. 54 Ater Manaches.

(x) Wycieczka do Ojcowa. Zorganizowana przez towarzystwo „Harmonia” podczas Zielonych Świąt wycieczka do Ojcowa, powiodła się w zupełności. Uczestnicy wycieczki w liczbie 40 osób zwiedzili piękną dolinę Prądnika, rozkoszując się wspaniałą przyrodą polskiej Szwajcaryi. Powodzenie wycieczki przypisać należy doskonałej organizacji przewodników pp. A. Koldonka, wice-przesa „Harmonii,” Dołęgowskiego i Wedera. Pożądanemby było, aby „Harmonia” organizowała częściej tego rodzaju wycieczki po pięknych okolicach naszego kraju.

(x) Brzydkol. Ciężkie jest położenie człowieka, który, mając niewielkie fundusze, nabył przedsiębiorstwo zdyskredytowane i usiłuje podnieść je swoją pracą, swoją zabiegliwością. Ale to ciężkie położenie wcale go nie upoważnia do puszczania się na ścieżki niemoralne i bezprawne.

Do redakcyi naszej zgłoszono się ze skargami na przedsiębiorcę, który niedawno stał się właścicielem jadłodajni i, pragnąc ją podźwignąć, werbuje sobie klientów — wyrostków kilkunastoletnich, uczniów, praktykantów i t. p., ogrywa ich w bilard, lub też pozwala im ogrywać jedni drugich.

Młodzieniec, zdobywszy dobrze lub źle parę kopiejek, śpieszy je tracić, wzamian za nabycie biegłości, którą mu pozwoliła z czasem ogrywać innych „fryców”, „frajerów” i żyć bez troski, jako ptak niebieski.

Zakład ów stał się więc „akademią” — niestety, w kierunku wcale nie pożądanym.

Brzydkie to, i musi od zakładu odstręczyć poważniejszą klientelę.

(x) Na „Żłobek.” Podczas jutrzejszej zabawy w ogrodzie Geliga, o której donosiliśmy wczoraj, przygrywać będzie orkiestra smyczkowa i mandolinistów pod kierownictwem p. Lucjana Michalskiego; orkiestra ta należy do stowarzyszenia robotników chrześcijańskich.

Wrazie niepogody zabawa odłożoną będzie do następnej niedzieli.

(a) Zabawa leśna. Towarzystwo zwolenników rozwoju fizycznego organizuje 18 b. m. w Galkówku zabawę leśną. Prócz szeregu rozrywek towarzyskich, program zapowiada ówieczenia gimnastyczne, podczas których przygrywać będzie orkiestra.

Wyjazd wspólny rano o godzinie 7 minut 15 z dworca kolei fabryczno-łódzkiej w zamówionych wagonach.

Zapisy przyjmuje biuro Towarzystwa przy ulicy Nawrot № 23, codziennie od godziny 8-ej wieczorem.

(h) Odwołanie zabawy. Z powodu niepewnej pogody, zapowiedziana zabawa w lesie galkowskim przez Koło pracowników kolei fabryczno-łódzkiej nie odbędzie się jutro, ale dopiero dnia 18 czerwca.

(a) Zabawa leśna. Jutro w lesie zgierskim w miejscowości „Dąbrówka”, odbędzie się zabawa zgierskiego chóru kościelnego. Na zabawie przygrywać będzie orkiestra tamtejszego Stowarzyszenia muzyczno-spiewaczego „Harmonia”. Początek zabawy o godz. 2 po południu.

W razie niepogody zabawa odłożona zostanie do dnia 25 b. m.

(a) Z tramwajów zgierskich. Przy budowie drugiego toru tramwajowego do Zgierza czynne

są obecnie 2 pociągi rezerwowe po 2 platformy każdy i około 100 robotników.

Dzięki temu, roboty posuwają się naprzód dość szybko.

(p) Pogotowie ratunkowe w ciągu dnia wczorajszego między innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległy trzy osoby.
— Na ul. Andrzeja nr 7 w bramie domu spostrzeżono leżącego Wilhelma Kowendę, lat 50, b. robotnika fabrycznego, obcnie bez zajęcia i mieszkania, wyczerpanego z sił z głodu i chorego Pogotowie odwoziło go do szpitala Aleksandra.

(a) Zagadkowe zajście. Wczoraj na ul. Pasaż Szulca wsiadła do dorożki jakaś kobieta z koszykiem i paczką w rękę. Nagle do dorożki zbliżył się jakiś człowiek, na widok którego kobieta owa wyskoczyła i pobiegła w stronę ul. Nowo-Cegielińskiej. Za nią puścił się w pogoń ów człowiek. Co się dalej stało, niewiedomo. Pozostawione w dorożce rzeczy dorożkarz nr 1172, Moszek Izbicki, złożył w kancelaryi IV cyrkułu policyjnego.

(a) Potajemny wyszynk. W pierwsze święto Zielonych Świąt, w lesie Jagiewalckim straż ziemska powiatu łódzkiego odebrała od przekupki Emilii Millerowej 70 ¹/₁₀₀ flaszek spirytusu; na placu zaś przed kościołem, pomiędzy straganami, aresztowano również handlarza wódką, od którego odebrano 10 flaszek spirytusu. Oboje zostali pociągnięci do odpowiedzialności za potajemny wyszynk.

Loterya. Dziś, jako w 2 dniu ciągnięcia 5-ej klasy 196 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główne wygrane:

4000 rb. nr. 19807.
2000 rb. nr. 1796
1000 rb. nr. 1431, 4405, 8587, 9598, 15736, 18709, 20924
400 rb. nr. 429, 1141, 6405, 6802, 8398, 16034, 20122, 22674.
200 rb. nr. 1338, 3167, 3418, 5205, 5473, 5759, 5923, 8328 8879, 9313, 9518, 13852, 15962, 16236, 18362, 18539, 19,312, 19507, 21063, 23340.

SZTUKA.

(a) Z Salonu sztuk pięknych. Ostatnia zmiana na wystawie sztuk pięknych przedstawia się niezwykle zajmująco. Bogaty i obfity materiał, jaki właściciel salonu nagromadził, rozmieszczono bardzo gęsto we wszystkich pokojach.

Nadarza się niezwykła okazyja nabycia prac wybitnych artystów-malarzy, po cenach niezwykle niskich. Ponieważ zmiana ostatnia jest jednocześnie zakończeniem istnienia Salonu, więc właściciel postanowił obniżyć normalną cenę (podaną przez artystów) do 40%.

Wystawiają: Plichowski, Pietkiewicz, Haltrecht, Lipiec, Lipińska, Wawrzeńczycki, Wolman, Skoczylas, Sobczak, Gałek, Bukowski, Kędzierski, Hirszenberg Leo. Również pp. Brauner i Rawicki, oraz panna R. Szmirgoldówna.

Zbiorowo występuje p. Wiktor Markiewicz, dając dobre studia portretowe i obrazy rodzajowe.

Pozatem, na skutek ogłoszonego wezwania do młodzieży szkolnej i dyktantów, nadesłano ciekawe prace uczniów szkoły handlowej zgierskiej pod kierunkiem p. Szepietowskiego, uczenie p. Lipińskiej oraz uczenicy p. Haltrechta. Są również pokazy dyktantów.

Całość bardzo urozmaicona, nader zajmująca, winna ściągnąć zastępy publiczności, zwłaszcza tych miłośników sztuki, którym wyjątkowa zdarza się okazyja nabycia oryginalnych rzeczy za bardzo niską cenę.

Z KRÓLESTWA.

Zonobójstwo. Zagadkowe morderstwo w Bzdzinie, o którym donosiliśmy wczoraj, wyjaśniło się. Uwięziony Cajler przyznał się do zabicia żony. Motywem zbrodni była chęć zagarnięcia schedy, w postaci polisy ubezpieczeniowej.

Pożar osady. W osadzie Koziągłowy spłonęło wczoraj w nocy 21 domów i 26 innych zabudowań. Bezdolni pogorzalecy obozują w polu. Straty wynoszą 20,000 rubli.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. W uniwersytecie Jagiellońskim odbędzie się dnia 26 b. m. rzadka uroczy-

stość odnowienia dyplomu doktorskiego byłemu profesorowi i rektorowi, znanemu filantropowi, Jakubowskiemu, z powodu pięćdziesiątej rocznicy uzyskania przez niego doktoratu w tym samym uniwersytecie.

Ze LWOWA. Przed sądem w Tarnopolu stanęli trzej oskarżeni: Zusi Abrahamowicz Krawec, Fedor Michalski vel Michał Gulak, mechanik, prawosławny i Borys Woronicki, ślusarz, również prawosławny, poddani rosyjscy, oskarżeni o zaburzenie spokoju publicznego.

Podczas aresztowania we wrześniu 1910 przed karczmą w Turyczu Krawec chwycił za rewolwer. Żandarm skonfiskował rewolwer, na furze zaś znalazł trzy nabite rewolwery mauserowskie, dwie walizki i worek, w którym znajdowało się kilka rewolwerów i browningów, większa ilość nabojów i sporo broszur treści anarchistyczno-rewolucyjnej.

Jak wykazało śledztwo, wszyscy trzej aresztowani należą do grupy rosyjskich anarchistów, a Krawec z tego powodu był już dwukrotnie aresztowany i zesłany na trzy lata do guberni Tolibskiej, skąd zbiegł w lipcu 1910. Drugi towarzysz, znany pod nazwiskiem Michał Gulak miał być organizatorem luźnych zbrojnych napadów rabunkowych.

— W niedzielę odbył się w Rudkach, niedaleko Lwowa, wiec hr. Skarbka. Włoszanie, agitujący za hr. Skarbkiem, przyczaili się pod wsią Buczały, którego miał wracać kandydat ruskim, ks. Onyszkiewicz. Tymczasem zamiast niego nadjechali żandarmi. Chłopi, nie wiedząc o tem, obrzucili ich kamieniami. Kilku żandarmów zraniono. Jednego nawet dość ciężko. Żandarmi rzucili się wtedy na chłopów i 12 z nich aresztowali.

TELEGRAMY.

Saloniki, 9 czerwca. (P.) Zlecenie przez sultana szambelanowi przywitania w jego imieniu eks-sultana Hamida wywołało tu ogromne wściekanie. Szambelan zkomunikował Hamidowi ubolewanie sultana, że przez swój przyjazd do Salonik spowodował mu niepokój. Hamid życzył powodzenia w osiągnięciu szczęścia ojczyzny i miłości ludu, mówiąc też, że prosi o osobiste posłuchanie. Dziś sultan zwiedzać będzie meczety i kościoły oraz będzie obecny przy zakładaniu kamienia węgielnego pod pomnik na polu Marsowem.

Konstantynopol, 9 czerwca. (P.) Mahmud-Szefket pasza wyjechał do Iskibu, w celu objęcia komendy nad paradą na polu Kosowem w obecności sultana.

Konstantynopol, 9 czerwca. (P.) We wszystkich terytoriach pogranicznych ma być w najbliższych dniach ogłoszony stan oblężenia.

Ateń, 9 czerwca. (P.) Izba przyjęła projekt pożyczki 110 milionów.

Madryt, 9 czerwca. (Wl.) Hiszpańskie statki wojenne, przybywszy do portu marokańskiego Larache, wysadziły natychmiast na ląd wojsko, które bezwzględnie udalo się w stronę Alkazaru.

Paryż, 9 czerwca. (Wl.) Hiszpanie wysadzili wczoraj wieczorem 500 ludzi na ląd w Larache.

Bruksela, 9 czerwca. (P.) Baron Broekwilt przyjął misję utworzenia ministerium.

Petersburg, 9 czerwca. (Wl.) Minister skarbu wniósł do rozpoznania przedwstępniego do rady ministrów projekt, który ma być wniesiony do Dumy państwowej, o wypuszczeniu przez państwowe banki: szlachecki, włościański i ziemski 4½% listów zastawnych i świadectw.

Petersburg, 9 czerwca. (P.) Najwyżej pozwolono na zbieranie ofiar na postawienie w Petersburgu pomnika Łomonosowa, jako uczczenie 200-lecia jego urodzin.

Tokio, 9 czerwca. (P.) Lotnicy kapitan Tokusawa i porucznik Ito zginęli, spadłszy ze znacznej wysokości.

Ekaterynosław, 9 czerwca. (P.) Na stacji Putlepowod, w powiecie bachmutskim, trzech złoczyńców w maskach, grożąc rewolwerami, zażądało kluczy od kasy. Nie znalazłszy pieniędzy, rozbili telefon i aparat telegraficzny, poczem zbiegli.

Blagowieszczeńsk, 9 czerwca. (P.) Wczoraj o g. 10 w., o 360 wiorst od Blagowieszczeńska, spalił się statek towarowo-pasażerski, „Murawjew Amurskij“, należący do Towarzystwa Aleksiejewów. Płonący statek zdążył szybko przybić do brzegu, przyczem podróżni w strachu panicznym rzucali się do wody, stąd przypuszczenia, że liczba ofiar jest znaczna. Panikę zwiększyła ta okoliczność, że elektryczność zgasła. Statek, kasa i dokumenty przepadły. Na statku jechali przeważnie robotnicy koreańscy. Na miejsce katastrofy wyjechali: naczelnik zarządu wodnego i personel lekarski.

Haga, 9 czerwca. (P.) Carnegie doręczył rządowi holenderskiemu 500,000 na fundusz, z którego wydawane będą nagrody dla ratujących tonących.

Antwerpia, 9 czerwca. (Wl.) Przewidują tu, że na przyszły tydzień wybuchnie strajk połączonej marynary belgijskiej i holenderskiej.

Nowy Jork, 9 czerwca. (Wl.) Rozmiarzy klęsk wynikłych ze strasznego trzęsienia ziemi w Meksyku, rosła z dniem każdym. Najnowsza wiadomość podaje liczbę ofiar na 1,500. Olbrzymie masy lawy płyną ciągle z wulkanu Koloman.

Nowy Jork, 9 czerwca. (Wl.) Z powodu zamordowania w mieście Tereo 303 chińczyków, rząd chiński wymaga zadośćuczynienia, a przy najmniej zwrotu szkód skutkiem czego pożył przedstawienia u władz amerykańskich motywując swe żądania tem, że ze strony chińskiej nie było żadnej prowokacji, poprzedzającej fakt masowego morderstwa.

Z ostatniej chwili.

Konstantynopol, 10 czerwca. (Wl.) Prasa turecka krytykuje ostro wystąpienie „Freidenkblatt“ i nazywa je niezasadnioną prowokacją Turcji. Dzienniki wskazują na bolesną przeszłość Bizancjum i Polski, ostrzegając Turków przed wewnętrzną niezgodą, kiedy ojczyzna przeżywa moment historyczny.

Ateń, 10 czerwca. (Wl.) Ostatnie zajęcie na granicy grecko-tureckiej może doprowadzić do poważnych zakłóceń, ponieważ Turcja zasnaczyła je w nocie, jako prowokację ze strony greckich żołnierzy, pomimo, że Grecja na podstawie urzędowego śledztwa, wykazała bezpodstawność tego twierdzenia.

Berlin, 10 czerwca. (Wl.)

Prasa tutejsza żywo komentuje krążącą pogłoskę o projekcie Rosji zwołania międzynarodowej konferencji w kwestyi zasadn czego uregulowania sprawy albańskiej. Część prasy, będąca zazwyczaj odbiciem poglądów rządowych, stoi na stanowisku rządu tureckiego, że kwestya albańska jest sprawą wewnętrzną Turcji i, że interwencja mocarstw jest tutaj nie na miejscu. „Hamburger Nachrichten“ twierdzą, że Niemcy powinny, wobec ewentualnego wystąpienia Rosji stanąć po stronie tureckiej, chociażby się to miało niepodobać państwom, które ponoszą moralną odpowiedzialność za obecny stan rzeczy na Bałkanach.

Cetynia, 10 czerwca. (Wl.) Na teatrze wojny

wczoraj stoczono pierwszą większą walkę, która nie dała rezultatów.

Paryż, 10 czerwca. (Wl.) Według wiadomości ze źródeł angielskich, wojska francuskie zbiegły po zaciętej obronie Mekki-mej i wzięły do niewoli Mulej Zina. Po obu stronach było wielu zabitych i rannych. 800 żołnierzy hiszpańskich wylądowało w Lerocch, jutro ma wylądować drugi transport.

Fez, 10 czerwca. (Wl.) Wojska Blullara, Gyra i Dalba wpadły w zasadzkę, złożoną z 6,000 berberów. Manewr nie udał się. Francuzi działami rozgromili wojsko miejscowe, straciwszy 5 zabitych i 30 rannych. Przeciwnicy ponieśli wielkie straty.

Tanger, 10 czerwca. (Wl.) Zastępca sultana zaprotestował przeciwko wylądowaniu 800 żołnierzy hiszpańskich na ląd w Maroko. Sprzeciwia się to traktatom. 300 żołnierzy przybyłych, zostało w Larysie, 500 wysłano do Alkazaru.

Fez, 10 czerwca. (Wl.) Według krążących pogłosek Mulla Jelcin ma ogłosić wojnę świętą.

Berlin, 10 czerwca. (Wl.) Prasa tutejsza wyraża zdziwienie z powodu, że włoski minister spraw zagranicznych we wczorajszej mowie w parlamencie, wyrażając się bardzo ciepło o stosunku Włoch do Austrii, nie wspominał zupełnie o stosunku do Niemiec i trójprzymierza.

Berlin, 10 czerwca. (Wl.) Prasa niezależna wystąpiła ostro przeciwko urządzaniu „dni kwiatowych“, które robią z dobroczynności sport, a nawet są wyszukiwane do celów politycznych, jak to małe miejsce w Poznaniu.

Berlin, 10 czerwca. (Wl.) Wczoraj o godz. 9 wieczorem spadł tutaj z wysokości 1,600 metrów lotnik Schenael z pasażerem Obadwą po upadku przedstawiali bezkształtną, krwawą masę. Przyczyną upadku jest zepsucie się steru.

Nowy Jork, 10 czerwca. (Wl.) Mianowanie nowego ambasadora amerykańskiego w Berlinie jeszcze nie nastąpiło, ponieważ protegowany przez Tafta kandydat, nie znalazł przychylniej opinii u cesarza Wilhelma. Z powodu tego uprzedzenia cesarza, w Waszyngtonie panuje wielkie rozgoryczenie.

Hamburg, 10 czerwca. (Wl.) Wczoraj późnym wieczorem zapadł wyrok w sensacyjnym procesie o masowe otrucia margaryną. Właściciel fabryki, Mohr, skazany został na 700 tysięcy marek kary i koszty sądowe, które wynoszą przeszło 40 tysięcy marek.

Orenburg, 10 czerwca. (Wl.) Miasto Miass w pow. troickim stoi w płomieniach.

Odesa, 10 czerwca. (Wl.) Ex szach wraz z rodziną pociągiem pospiesznym opuścił Odesę.

OFIARY.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów Szkoły Handlowej kupiectwa łódzkiego

Józefostwo Zajdłowie, zamiast wieńca na grób s. p. Anreli Brzezińskiej, 4 rb.

Na T-wo opieki szkolnej gub. piotrkowskiej. (z przeznaczeniem na szkołę przy ul. Benedykta № 56).

Dla uczczenia pamięci nieodżałowanej szefowej b. p. Gustawy z Klingslandów Hirsbergowej, pracownicy farbarni Franciszka Hirsberga w Łodzi składają 15 rubli 50 kop.

Dla najbardziej potrzebujących.

N. N. 1 rb.

TAJEMNICĘ

posiadania pięknej, czystej i delikatnej skóry można trafić ująć w krótkie słowa: myć się mydłem Ray'a, wyrabianem z jaj kurzych sposobem opatentowanym. Dzięki wielkiej zawartości świeżego białka i żółtka, mydło Ray'a w krótkim czasie czyni skórę piękną, delikatną i nadaje jej wygląd młodzieńczy. Wystarcza słabe po-

tarcie mydła, aby wywołać obfitą pianę, która, ze względu na swą szczególną konsystencję i miękkość, jest wprost zdumiewająca. Cena za kawałek, który wystarcza na długo, 50 kop. Do nabycia wszędzie. Prawdziwe tylko w różowym opakowaniu, z firmą generalnego depozytaryusza Gustawa Rozentala w Warszawie.

Wzorowy zakład krawiecki na zamówienia.

Duży wybór materiałów angielskich. Ceny nadzwyczaj niskie.

J. Kozłowski

Nikołajewska № 21.

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

Lecznica zębów

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron. Reparaacje i przeróbki sztucz. zębów na poczekaniu. Ceny bardzo przystępne.

2599

drobne ogłoszenia.

A!A!A! Meble różne okazują się tanio sprzedawać: Kredens, stół, krzesła, szafy do ubrania, otomana dywanowa i ceratowa, 2 łóżka z materacami, umywalka, szafka nocne, bielizniarka z lustrem, toaletka, 2 garnitury mebli, tremo, biurko, bielizniarka, zegar ozdobny, ekran, parawanek, lampy, gramofon, obrazy olejne, słupki. Nawrot 44. m. 3. 4829-10-6

A.A.A.A. Nauczycielki znające obce języki, muzykę; bony z szyciem; angielski, francuski, niemiecki, gospodynie, z chłobnemi rekomendacyami poleca Biuro Ludwiskiej, Piotrkowska 92. 4618-3-1

A.A.A. Na lato studentów, wyższemu wykształceniu, nauczycieli, francuski, niemiecki, bony z szyciem, freblanki, osoby do towarzysystwa, pielęgniarki, gospodynie, świadectwa doskonałe — poleca Biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 2189-6-1

A.A. Lekcje języka francuskiego w szkołach oraz prywatnie. Patent z ukończenia kursów w Paryżu oraz świadectwo rządowe. Długa 19 3838,84

A! Pokój osobny umeblowany, oraz wspólne kawalerskie do wynajęcia na dni, tygodnie, Pańska 9-34. 4611-2-1

A. Rozsprzedam meble tanie aby zaraz: garnitur salony, tremo, stopy, kredens, stół, krzesła, otomanę, szafę, bielizniarkę, łóżka z materacami, biurko, parawanek, zegar, lampę, gramofon, ekran, obrazy olejne. Główna 42 mieszka. 91 w drugim podwórzu. 4632-1

A. Najlepsze, najsłodsze, najtańsze, najmocniejsze obłady są: Pańska 9 m. 34. 4612-3-1

A. Kucharka A. Siedź, Targowa 73. m. 14, przyjmuje zamówienia, udziela porad. 4182-58-3

A. Antyczny sklep w Łodzi, punkt dobry, sprzedam Oferty składać w „Rozwoju” sub. 4711”. 4474-4-4

D. Do sprzedania plac narożny Ul. Rawska 12 (Szlezyn). 4510-3-3

D. Dla mężczyzny niebywała okazja, piękne palerony po 5 rubli, alpagowe marynarki bjeszcznie tanio. Andrzejka 4-18 4500-2-2

D. Drukarnia J. Szczesnińskiego poszukuje dziewczyny chcącej się uczyć nakładania. Piotrkowska 118 4584-3-2

D. Dziewczynka 2-u tygodniowa, niechrzczona do oddania na własność Plac Kościelny nr. 8. 4602-3-1

D. Do sprzedania bardzo tanio umywalka i nocny stolik, wiadomość: Mikołajewska nr 40 m. 4 i piętro, prawy dzwonek. 4609

D. Do sprzedania zaraz nowe pianino, meble z pokoi i kuchenne sprzęty, Andrzejka 46 m. 10. 4615-1

D. Do wynajęcia od 1 lipca 2 pokoje z kuchnią ze wszystkimi wygodami w oficynie na 3-m piętrze. Benedykta № 22. Cena 400 rb. 4636-3-1

D. Do wynajęcia od 1 lipca różne mieszkania, Miedsiana nr. 3. Wiadomość u stróża. 4593

D. Do sprzedania plac 2 lok. w sąsiedztwie z mieszkaniem murawianem. Zubardz, Wolna 19 4573-3cs-1

F. Fiura piekarska do sprzedania w dobrym punkcie. Konstantynowska 182. 4427-3-1

F. Filia do sprzedania. Przejazd № 33. 4518-3-3

F. Fortepian czarny w dobrym stanie, sprzedam tanio, Andrzejka 49 m. 6. 4600-2-1

G. Gramofon koncertowy 50 płyt, sprzedam za bezcen. Konstantynowska 47-22 4616-1

G. Gramofony, eufony bez tuby i płyty, okazują tanio. Konstantynowska 7, Skład optyczny. 4513-3-2

K. Kawiarnia do sprzedania z 3-ma bilardami i piramida szklona. ul. Zielona 22. 4614-2-1

K. Korzystna okazja! Włocza, bielizna, Kompozycja wiedeńska. Kolnierzyki i mankiety z przekładami płóciennymi wyprzedają się z ustępowaniem 50%. Tamże ładne urządzenie sklepowe i powozik ze zdejmowaną białą, prawie nowy, tanio do sprzedania. Piotrkowska № 95. 4416,8,5

K. Kuc do sprzedania Nawrot 24 4495-3-3

K. Klęcz powozowa, gniada, sześć werszków, dobrze chodzą, do sprzedania. Nowo Spacerowa 43. 4532-3-3

M. Młody inteligentny człowiek, ukończywszy kursy buchalterskie H. Chankowskiego w Warszawie, poszukuje posady, Łaska we oferty w administracji „Rozwoju” dla A. H. 4568 3-1

M. Mleczarnia z obładami, dobrze prosperującą, okazują tanio sprzedam. Mała róg Benedykta 27. 4621-3-1

M. Meble do sprzedania za bezcen były zaraz łóżka z materacami, szafę, otomanę, bielizniarkę, kredens, stół, krzesła, biurko z fotelami, tremo, lampę, zegar, maszyna nożna. Konstantynowska № 10 m. 7a, w druziej bramie. 4631

M. Młody człowiek z 4 klasowym wykształceniem zna dobrze algebrę i rosyjski, poszukuje pracy. Zielona 48-29. 4638-3-1

M. Magiel w dobrym stanie do sprzedania Miłsza № 19, wiadomość w sklepie. 4521-6-3

M. Maszynę do szycia najlepiej kupić tylko Włocza 145-m. 6 4581-2-2

M. Magle do sprzedania. Nawrot Nr. 1. 4576-3-2

M. Maszyny do szycia, najlepiej kupić u mechanika Aleksandra dryjska 34. 4205-5cs-6

M. Mieszkanie, urządzone na restauracyjną, 1 sklep 6 mieszkań i suteryna-wędzarnia urządzona dla rzeźnika, dawniej była Webers, Brzezińska Szosa № 3. Wiadomość u rządcy ul. Brzezińska № 95. 4459-3-2

M. Meble żelazne, materace, reparaacja, lakierowanie tanio, raty, gotówka. Mikołajewska 27. 4491-2-2

M. Meblowane kawalerskie pokoje do wynajęcia. Benedykta nr. 35. 4284-6ws4

N. Nauczycielka, osoba starsza, poszukuje kondycji na wsi przez lato, za skromnym wynagrodzeniem. Andrzejka 45, monopolowy sklep. 4605

O. Od 1 lipca do wynajęcia w nowym domu różne mieszkania, mniejsze i większe, zdatne dla tkaczy, na stolarnię lub ślusarnię po przystępnych cenach. Dowiedzieć się można na miejscu w gospodzie, ul. Gajzlera nr. 19.

O. Oddam dziecko na własność chłopca mieszczyńskiego nieochrzczonego. Wiadomość: ulica Nowo-Zarzewska nr. 14, u stróża. 4595

O. Otomany dywanowe gotowe, sprzedam bardzo tanio tylko zaraz, Rozwadowska 11, tapicer. 4627-1

O. Osada do sprzedania z powodu starości, 2 wiorsty do miasta Szadku, 3 morgi ziemi dobrej, całe zabudowanie gospodarcze, sad, staw z rybami. Dowiedzieć się można ul. Brzezińska 45-5, St. Matuszewski. 4527-2-2

P. Przyjmę jedną panią do mieszkania. Włocza 135, m. 2. 4535-2s-2

P. Plac z szopami do wynajęcia. Konstantynowska 98 4644-3-2

P. Plac do sprzedania blisko ulicy Lutomierskiej z powodu wyjazdu. Wiadomość: ul. Faifra 11, u Funfa w Zubardziu. 4539 2-2

P. Pokój umeblowany zaraz do wynajęcia. Piotrkowska 255 m. 5. 4520-3-3

P. Płyty, gramofony, wyciżaczki, gotówka, raty, najlepiej kupić Włocza 145. 4582-2-2

P. Potrzebna matka. Piotrkowska № 83 u p Rogozińskiego. 4567-3-2

P. Potrzebna dziewczyna do służby, do wszystkiego. Główna № 59 m. 11. 4568-2-2

P. Potrzebny silny chłopiec do terminu do rzeźnika. Nawrot nr. 53. 4570-3-2

P. Pralnia do sprzedania. Rzgowska nr 46 4571-3-2

P. Poszukuję praktyki na majstra fabrycznego od kielmaszyn i flajerów. Szosa Pabianicka nr 28 m. 23, oficyna, W. Musiał. 4549-2-2

P. Potrzebni zdolni czeladzie do krawca. Józef Kuroch Nawrot № 18 4435-3-3

P. Plac narożny przy końcu Franciszkańskiej sprzedam, Psarski. Konstantynowska 23. 4851-3ss

P. Pracownia haftu i rysunku monogramów; ceny przystępne. Piotrkowska 115 m. 7. 4373-2-2

P. Potrzebne zdolne pauciki i uczennice. Ul. Zielona № 23 4361-3-2

P. Potrzebna osoba zarządcą domem u samotnego osoba z dobrimi świadectwami, znająca się na kuchni. Karola 3 m. 2, między 6-7. 4535-2-2

P. Poszukuję miejsca agenta lub inkasenta, mogą złożyć kaucję, znam języki polski, rosyjski, trochę niemiecki. Oferty dla T. T. w Adm. „Rozwoju”. 4564-2-2

P. Potrzebny zdolny czeladnik rybarski. Włocza nr. 193, I. Skarzyński. 4562-3-2

P. Pokój umeblowany zaraz do wynajęcia na sezon letni. Przejazd 48, m. 25. 4556-3-2

P. Potrzebna zdolna prasowaczka. Cegielińska 5. 4552-3-2

P. Potrzebne są zdolne staniczarki zaraz. Pasz Szulca 9. 4543-3-2

P. Potrzebna zdolna panna do szycia. Ul. Rokietnicka 45, m. 20 4548 3-2

P. Prasowaczka uzdolniona do drobiazgów potrzebna jest zaraz do pralni, ul. Brzezińska nr. 3. 4532-3-3

P. Pokój do wynajęcia, Wodna 3, (stróż wskazuje). 4528-2

P. Potrzebne zdolne prasowaczki do pralni, Włocza nr. 119 4588-2-1

P. Potrzebna zdolna prasowaczka na kosztule i drobiazgi, Juliana nr. 13. 4589-3-1

P. Potrzebna krawcowa wykwalifikowana do szycia, w domu prywatnym Piotrkowska 108 m. 5. 4594-2-1

P. Potrzebne zdolne podęczne do pracowni sukien. Mikołajewska 34 m. 45. 4629-2-1

P. Pokój do wynajęcia, przy rodzinie. Włocza 127 m. 29 4637-1

P. Potrzebni stolarze meblowi, Zachodnia 51 4633-2-1

P. Potrzebne 3 lub 4 prasowaczki do pralni chemicznej do Czestochowy. Wynagrodzenie dobre. Oferty proszę złożyć do Administracji „Rozwoju” dla „R. F.” 4650-2-1

R. Rower do sprzedania, w dobrym stanie z powodu wyjazdu, Ogrodowa № 30 m. 13. 4620-1

R. Rzeźnicze urządzenie do sprzedania. Szopna nr. 16 4383-3s-2

S. Sklep kolonialno-spożywczy do sprzedania, lokal tanio, Środnia nr. 98. 4628-3-1

S. Student politechniki petersburskiej, rutynowany korepetytor poszukuje kondycji na czas od 7 czerwca do 5 września. Oferty proszę składać w administracji „Rozwoju” pod A. G. 4523 4-3

S. Sprzedam piwiarnię z powodu zmiany interesu Koziny, ulica Srebrzyńska 25. 4569-2-2

S. Sklep kolonialno-dystrybucyjny dobrze prosperujący, z powodu zmiany interesu, jest zaraz do sprzedania. Blizszych szczegółów udzieli p. A. Friedenberger codziennie do godziny 10 rano. Ul. Nawrot 56, m. 37. 4553-3-2

S. Student uniwersytetu, poszukuje lekcji Karola 20, Szkoła 4378-6-5

S. Szmalc do sprzedania na pudry i tony po cenach przystępnych. Rzgowska 11 4503-3-2

S. Sprzedam urządzenie sklepowe w Zgierz, ul. Długa № 81. 4460-5s-2

S. Sklep rzeźniczy do wynajęcia od 1 lipca, Suwalska nr. 20. 4519-3-3

S. Sklep kolonialny zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Wójtowska nr. 16. 4597-3-1

S. Sklep spożywczy sprzedam. Chojny, ul. Taszyńska, dom Buchnera 4617

S. Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz, ul. Księża nr. 12, Zubardz. 4623 2-1

S. Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania z powodu wyjazdu, ul. Ogrodowa 48 4625

S. Sklep do sprzedania w dobrym punkcie, Bazarna nr. 2. 4601-3-1

T. Telefon 2455. Pianina, wynajem, sprzedaż, reparaacja, strojenie, przewóz, gramofony, płyty 90 kop. Gotówka, raty. Mikołajewska 25 m. 4. 4499-2-2

T. Tanio tapicer (przyjmuje) obstarunki przerabiania meble, materace; odległość nie przeszkadza. Zawiadomić kartą pocztową, ul. Rzgowska 40, Russkowsk. 4620-4ps-1

T. Tanio sprzedaję dwa piece na Konstantynowskiej ulicy nr. 76 i Włodz mierskiej nr. 7. Na pierwszym — duży budynek, mieszczący 60 koni, może być oddany w dzierżawę. Wiadomość na miejscu u stróża. 4591-3-1

U. Uczeń V klasy polskiej szkoły Handlowej poszukuje kondycji. Oferty proszę składać pod „T. J.” w „Rozwoju”. 4604-3-1

U. Uczeń 7-mio klasista szkoły rządowej poszukuje kondycji w domu chrześcijańskim na wyjazd. Oferty proszę składać pod J. S. w „Rozwoju”. 4355-6-4

W. Wynagrodzenia dam rubli 10, za wyszukanie jakie,kolwiek posady, może być w fabryce, Staro-Zarzewska 40-24, Józef Musiał. 4587-2-1

Z. Zginęła koza z kozłatkami znalazła dostanie dobre wynagrodzenie, jeżeli odprowadzi na Kąt na № 25, J. Druker. 4557-3-2

Z. Z powodu wyjazdu do sprzedania garnitur mebli orzechowy, pluszem kryty, sypialnia, lampa, oraz różne sprzęty, wszystko używane. Obejrzać można: Cegielińska 87, stróż wskazuje. 4423,3ap2

Zagubione dokumenty.

I. Ignacy Płoszaj zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki K. Schellera 4607-1

K. Katarzyna Zimicka zagubiła paszport, wydaną z miasta Radomia. 4505-3-3

K. Kazimiera Trepczyńska zagubiła paszport, wydaną z gminy Władawy, powiatu łaskiego. 4507-3-3

M. Mikołaj Piotrowski zagubił paszport, wydaną z gminy Witoniew guberni Kaliskiej 4611-3-3

S. Stanisław Swoboda zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Silbersteina. 4563-3-2

S. Skradziono kwity lombardu, Czestochowskiego Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowego № 1912, 2277, 3518. 4512,2

S. Stanisława Markowska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Kistera. 4634-1

W. Wincenty Antczak zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Ottona Hezlera. 4603

W. Władysława Wawrzyntak zagubiła kwit od paszportu, wydaną z fabryki W. Rubinstelna. 4613

W. Wilibald Zys zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Müllera i Zaidlera. 4509-3-3

W. Wojciech Piotrowski zagubił paszport, wydaną z gminy Witoniew, guberni Kaliskiej 4512-3-3

Z. Zginął kwit od paszportu, na imię Adolfa Roberta Zomerfelda, wydaną z fabryki J. Bajtlera 4497-3-3

Z. Zginął paszport wydaną z guberni Piotrkowskiej, powiatu Brzezińskiego, na imię Józefa Rojka. 4559-3-2

Z. Zginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Szal Rusebłaka, na imię Stanisława Kowalczyka. 4599-1

Z. Zginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Kopla, na imię Feliksa Bankowskiej. 4622-1

Z. Zginął kwit od książeczki legitymacyjnej na imię Józefa Witaszczyk, wydaną z fabryki Kowalewskiego i Leskiego. 4619-1

Z. Zginęła karta od paszportu, na imię Ludwika Olszowskiego, wydana z fabryki Fiszera. 4596-3-1

Z. Zginęła karta od paszportu na imię Piotra Kuźnika, wydana z fabryki I. Birubauma. 4610

Z. Zginął kwit od paszportu na imię Stanisława Wołocha, wydaną z fabryki Józefa Maizla. 4606

Z. Zginął paszport na imię Emiliana Andrzejewskiego, wydaną z gminy Lubolin, pow. turowskiego. 4608-3-1

Z. Zginął weksel in blanco na 100 rb., wyany przez E. Czarnomskiego. Ostrzeżenie się przed nabyciem. 4118-3-1

Z. Zginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Gustawa Szrejera na imię Ludwika Stadzianka. 4592

Z. Zginął kwit od paszportu, na imię Władysława Ostrowskiego, wydaną z fabryki Guralskiego. 4545-1

Z. Zginął paszport na imię Barbary Kijanek wydaną z gm. Łurozwęki, gub. kieleckiej. 4429-3-3

„Leśniczówka” Milsza 64. Niedziela 11 czerwca b. r.
SENSACYJNA ATRAKCYJA!
Skok na rowerze z wysokości **6-tu pięter**, wykona znany w kraju skoczek **STANISŁAW WITUCH.**
Występ napowietrznego gimnastyka p. **BRONTES.**
 Przedstawienie Operetkowych artystów sceny Poznańskiej
„Rajskie jabłuszko” i „Płaczka i Śmieszek”
OPERETKI
Skok o g. 8 i pół wiecz. — — Wejście 25, dzieci 12 kop.
Dyrektor W. Gloger.
 2126

W 7-kl. zakładzie naukowym żeńskim z klasami przygotowawczymi
Janiny Tymienieckiej,
 Widzewska № 42.
 Egzaminy wstępne, oraz przedwakacyjne zapisy ocenione do 6-ciu klas włącznie rozpoczynają się dnia 10-go czerwca i trwać będą do dnia 22-go czerwca.
 Prócz obowiązujących przedmiotów szkolnych w wyższych klasach wykładana będzie: buchalterya oraz korespondencya handlowa, w klasach niższych: konwersacya w języku niemieckim i francuskim, gimnastyka, nauka śpiewa oraz slóyd. Dzieci przyjmują się od lat 6-1a.
 2134

№ 3800. **Obwieszczenie.**

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:
 1. pod № 889b przy ul. Nowo-Zarzewskiej, przez Pin-kusa i Sarę małżonków Hochman, pierwotna Rb. 25,000;
 2. pod № 47s przy ul. Pańskiej, przez Joska Naftalego i Dwojgę-Mariem małżonków Poznerson, dodatkowa na nowe budowle Rb. 25,000.
 Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w prze-siągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwiesz-czenia.
 Łódź, dnia 10 czerwca 1911 r.
 2 47

Opony, asia-
 uszy, trąbki,
 latarki ace-
 tylenowe i
 wszelkie czę-
 ści rowero-
 we po nieby-
 wale niskich
 cenach. Tamże rower nowy tanio do
 sprzedania. Południowa 27, m. 26, od 12-7.
 2120-3-1

Jest do sprzedania
paręset skrzyń
 próżnych, używanych rozmaitej
 wielkości. Wiadomość w składzie
 towarów kolonialnych A. Tschep-
 ke, Łódź, Nowy Rynek № 9
 1000

Zarybek karpi
 szybkorosnących za 1,000 sztuk
 od 3 Rb. do sprzedaży w Około-
 wicach pod Konstantynowem. 2104

MECHANIKI
 Poszukuje posady w Łodzi lub na
 wyjazd z własnym warszlatem lub
 bez, z kilkoletnią praktyką w kra-
 ju i zagranicą, znający różne ma-
 szyny, specjalista maszyn pończo-
 szniczych. Łaskawe oferty w adm.
 „Rozwoja” dla „Mechanika”, 2096

Towarzystwo Asenizacyjne
 Marysińska nr. 36. Telefon 25-73.
 Ceny oczyszczania dołów zniżo-
 no na 95 kop. od beczki. Roboty
 wykonuje się spiesznie. Umo-
 wy zawiera się miesięcznie lub
 rocznie. 2128-3-1

Do sprzedania
 1 rozebrania, ul. Mikołajowska nr.
 6, budynki murowane i drewnia-
 no. Ul. Konstantynowska nr. 94,
 stajnia artyleryjska drewniana.
 Wiadomość: Piotrkowska nr. 141,
 telefon 3 24 od godziny 8-10 ra-
 no i 6-8 wieczorem. 2130,3,1

Do sprzedania
 zaraz dobry sklep kolonialny,
 tabaczný i galanteryjny. Wiado-
 mość: ul. Płacowa nr 7. 2124,3,1

PLACE
 przeszło 9,000 kw. lokel, róg ul.
 Nawrot i Przędzalnianej № 1176b
do sprzedania
 Wiadomość: ul. Zawadzka nr. 5
 u właściciela domu, lub w War-
 szawie ul. Marszałkowska 33 m.
 14. 2137-2-1

Remiza „BRISTOL”
 Właśc. **A. NEUMANN**
 (dawn. Bartosz), wynajmuje eleg-
 anckie karety, powozy etc. na
 godziny, dni i miesiące dla jaz-
 dy po mieście, do miast sąsied-
 nych i na polowanie po cenach
 umiarkowanych. Staranna obsługa!
 Ul. Piotrkowska № 119, telefonu
 № 1053 2849

Przeciw kokluszowi, przy kaszlu,
 astmie, emfizemie, katarach krta-
 ni, oskrzeli i chorobach płuc,
 wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy,
 „Kosulin” aptekarza J. Saskiego
 w Brześciu Lit. Pozwolenie
 Rady Medycznej za № 847. Grand
 Prix w Hadze. — Cena flakonu 1 rb.
 łącznie wszędzie. — W Łodzi u
 Spiessa. 1369-d—

Place
do sprzedania
 w Rudzie Pabianickiej na dogod-
 nych warunkach. Hypoteka wyro-
 biona i uregulowana. Wiadomość
 Pasaż Szulca № 11 m. 28 a Po-
 trawskiego. 2108-3-1

A. Spodenkiewicz

KONSTANTYNOWSKA № 26,

urządza od przyszłego wtorku, t. j. 13 b. m.

TANI TYDZIEŃ,

aby Sz. Klientela miała sposobność zaopatrzyć się na sezon letni w dobry towar, **po cenach bardzo tanich.**

Na tani tydzień przyszykowano:

- 2000 par pończoch kolorowych i czarnych
 - 1500 „ skarpetek
 - 1000 „ „ dzieciennych
 - 2500 „ rękawiczek trykotowych
 - 100 tuz. swytrów dzieciennych trykotowych
 - 60 „ majteczek
 - 100 „ koszulek i kalessonów siatkowych i trykotow.
 - 50 „ halek zefirowych i alpagowych
 - 2350 „ kołnierzy męskich
 - 600 „ mankietów kolorowych i białych
 - 400 „ koszul kolorowych
 - 100 „ „ białych dzieciennych
 - 500 „ krawatów
 - 800 szt. parasolek
 - 900 „ fartuszków różnego rodzaju
- i wiele in. towarów, wchodzących w moją specjalność.

Na tani tydzień zaopatrzyłem mój ma-
 gazyn w towar **tylko**
doborowy.

A. Spodenkiewicz

KONSTANTYNOWSKA № 26.

2145

SZCZAWNICA.
Dr. J. Kołaczowski pro-
 wadzi od szerega lat renomowa-
 ny **Pensjonat** hydropat. jedyny
 w zdrojowiska. W osobnym wła-
 snym **Parku** o 25 morg. bez ka-
 ruz i hałasa, zdała od drogi ko-
 lowej, gdzie słońce cały dzień
 operuje, są rozmieszczone trzy
 wille postępowo urządzone (90
 pokoi) dla Pensjonarzy z wodo-
 ciągami, (woda źródłana kry-
 nicznej jakości i dobroci) i
 klozetami. Ścieżki **terenowe**,
 wspaniałe kwiatogrządy, ozdobne
 krzewy i drzewa, **lasek** cieni-
 sty **świerkowy**, werandy, taras-
 sy, platformy (betonowe), altany,
 miejsce do gier: tenis, krokiet itp.
 urozmaicają iście sielankową ca-
 łość. **Leczenie** klimatycznoodro-
 owe, kąpiele hydropt. i z solami,
 powietrzne i **słoneczne** i t. p.
 Opieka lekarska troskliwa; ka-
 chnia dyetetyczna wykwinna, ce-
 ny przystępne (od 9 kor. zwyż).
 Prospekt ilustrowany na żądanie.
 1865-4 **ZARZĄD.**

Poszukuje się
Wspólnika
 do wyrobionej firmy, z kapita-
 lem 3 tys. rubli. Wiadomość ul.
 Północna № 16, Czarnemski.
 1944-3-1

Letnie mieszkanie
 w lesie łagiewnicko-zglerskim, w
 słicznej suchej miejscowości, 15
 minut od tramwaju do odnajęcia
 2 pokoje lub pokój z kuchnią.
 Wiadomość: Piotrkowska 209 m. 3.
 2048

Do sprzedania
 od 1-go Lipca r. b.

SKLEP

galanteryjny
 specjalność bielizki. Kapitał po-
 trzebny od 800 do 1000 rubli.
Nikołajowska Nr. 48.
 1988-5-1

Do przedzadni Akc. Tow. Emila
 Haeblera, Dąbrowska 19, mogą
 się zgłaszać **andrejery do sel-
 faktorów, zamiataczki,**
szpinerki do kettmaszyn i
cwirnerki. 2116

Żądajcie puder „Bébé”
TYLKO Aptekarza R. Preismana
 w **blaszanych pudełkach**
 Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. Fabrykacya
 i skład główny w aptece R. Preismana, Warszawa, Freta 10.

„ODEON”

Sobota, Niedziela, Poniedziałek i Wtorek dnia 10, 11, 12 i 13 Czerwca

JEROZOLIMA WYZWOLONA

Podług poematu Torquato Tasso w 3-ch częściach
NIEBYWAŁE ARCYDZIEŁO SZTUKI KINEMATOGRAFICZNEJ

TYLKO W „ODEONIE”

OBRAZ TEN ILUSTRUJE SPECYJALNA MUZYKA.

2141

TANIA

po cenach fabrycznych

DETALICZNA SPRZEDAŻ

kamgarnów i szewiotów w najlepszych gatunkach przy składzie fabrycznym

Adolfa Kona

Piotrkowska 80.

1699—12-12

Ważne dla Pań!

WYŻSZA

Cechowa Szkoła kroju i szycia

„JÓZEFINY”

odznaczona złotymi medalami,

zawiadamia osoby interesujące się nauką kroju, że z dniem 1 czerwca do 1 września rozpoczynają się kursy wakacyjne.

Ceny niższe.

1938

PIOTRKOWSKA № 23.

Posiadający markę rozdawaną na ulicy z firmą **Pryzand i S-ka, Dzielna 29,** otrzymuje przy kupnie 5-ku płyt gramofonowych **6-tą darmo.**

UWAGA: Marki można do 1-go czerwca też dostać na miejscu darmo. A także znajduje się na składzie wielki wybór gramofonów i płyt na raty bez podwyższania cen. 1848

MIĘDZYKRAJOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI M. LENTZ, Widzewska 77.

№ telefonu 14—35.

Przeprowadzki w mieście i do wszystkich miejscowości w świecie bez przeładowania.

Opakowanie i przechowywanie mebli.

Dostawa i odbiór towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpalowego. Przewożenie kas ogniowatych

Korzystajcie z okazji!

Wyprzedaż posezonowa

do 50%

DOM KONFEKCYJNY

BRACI BROMBERG

Piotrkowska № 6,
Dawniej skład Zyrdowski

Garderoba damska.

12 rubli

Płaszcz jedwabny

Kimono

Fason paryski 10 rb.

Płocienny kostium 10 rb.

Płocienny płaszcz 7 rb.

Towarzystwo Biur Wywiadowczych

S. KLACZKIN I S^{KA}

W MOSKIE

z oddziałami w Łodzi, Warszawie, Rydze, Petersburgu, Kijowie, Odessie i Niższym Nowogrodzie (podczas jarmarku) w połączeniu z renomowanym międzynarodowym biurem wywiadowczym p. f. Lesser & Liman, które utrzymuje w różnych miastach Europy Zachodniej 22 oddziały, poleca swą wypróbowaną organizację przy zaciąganiu informacji i adresów na Królestwo, Cesarstwo i zagranicę.

581

NOWOOTWORZONA

Pralnia chemiczna i farbiarnia A. HEININGER,

Mikołajewska № 39,

wykonywa wszelkie zlecenia w zakresie specjalności wchodzące, jako to: pranie chemiczne i farbowanie garderoby damskiej, męskiej i dziecięcej bez prucia oraz dywanów, firanek, portyer, chodników i t. d. punktualnie i po cenach umiarkowanych.

ZAWIADOMIENIE.

Z powodu przebudowy sklepu od 1-go Lipca r. b. wyprzedaję wszystkie towary z ustępstwem

25% od cen konkurencyjnych. Obuwie letnie płócienne, sandały, ceraty, linoleum, dywany, chodniki kokosowe, wycieraczki, piłki, zabawki gumowe etc. Paleta angielskie gumowe i dla stangretów. Płótno gumowe. Szwedzka bielizna (Kompozycya).

TOWARY PIERWSZORZĘDNYCH FABRYK.

UWAGA. Tylko Piotrkowska № 83.

J. MIRTENBAUM.

Zawiadomienie.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić W. W. P. P. Handlujących wyrobami wódczanyimi oraz Szanowną Publiczność, że z dniem 1-szym kwietnia 1909 roku złożyłem w Zduńskiej Woli, gab. kaliskiej wzorową

DYSTYLARNIĘ

i wyrabiam wszelkie gatunki wódek słodkich, likiery, koniaki, rumy i inne trunki, askateczniając zarazem ich dostawę.

30-letnie z górą doświadczenie i wszechstronna praktyka zawodowa, nabyte w pierwszorzędnym dystrylarniach krajowych i zagranicznych, jak J. Fuchsa w Warszawie, A. Wolf-schmidta w Rydze, towarzystwa akcyjnego dystrylarni w Kijowie, dystrylarni w Jeziorka pod Łomżą, dystrylarni sukcesorów F. Meyera w Łodzi i wielu innych, wzbogacone grantownem poznanie tej gałęzi wytwórstwa w światowych zakładach Francji, Anglii, Austro-Węgier, Niemiec, Holandyi, Szwajcaryi, Czech, pozwalają mi w zupełności sprostać zadaniu i pozyskać zaufanie W. W. P. P. Odbiorców i Szanownej Publiczności.

Dystrylarnia moja zaopatrzona została w najnowsze doskonalsze aparaty o wypróbowanej konstrukcji i urządzona podług ostatnich wymagań nowoczesnej techniki, stojąc bezspornie w rzędzie pierwszych tego rodzaju zakładów kraju i zagranicy.

Polecając moje przedsiębiorstwo łaskawej uwadze i względem W. W. P. P. Handlujących i Szanownej Publiczności, pozostaję

z wysokim szacunkiem

Bogumił Tschoepe.

Warunki bardzo wygodne. Proszę żądać cenników.

— Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej. —

Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba po 50 ko Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztyfowe i wszelkie reperacje po cenach umiarkowanych.

Gutzmana Elixir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — Łódź, Przejazd № 8. 2573

Prasowaną słomę

żytnią, zdrową, sprzedaje po 70 kop. za 120 fantów z dostawą na miejsce i prosi o zamówienia Zarząd Dóbr Łuźmierz pod Zgierzem.

Tylko rubli 40

za 4 miesiące
duży pokój
w śródmieściu

frontowy słoneczny, umeblowany lub bez mebli do wynajęcia od Czerwca do 1-go Października. Wiadomość w adm. „Rozwoja”. 1648-6-1

Zakład Freblowski

Pelagii Anglik

przy ul. Luizy № 20

Z dniem 1 lipca zostaje otwarty. Przyjmuje zapisy codziennie od 3—5 po południu. 2106

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.
Ogólnie znana lecznica
chorób zębów i jamy ustnej
 lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
 Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
 Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).
 Reperacje i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**
Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

1893r

POLIKLINIKA
chorób oczu
 Dr B. DONCHINA PASAŻ MAYERA № 1,
 róg Piotrkowskiej.
 (OKULISTA) Przyjmuje: od 10—12 i 4—7½ pp.

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.
 Liczne opinie Pp. Lekarzy Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie.
Cena pudełka 1 rb.

Lecznicza chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłolecznicy
 Dr. ów L. Falka, Z. Gołca, i St. Jelnickiego
 Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.
 Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11½—1½ pp. i od 7—8: w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12½, do 1½, po południu.
 Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie **pani Dr. Zand Tennenbaumowa** w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5½, — 6½, po południu.

1738r

CENTRALNA KLINIKA
chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP.
 Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

747r

Tow. Akc. „Fr. KARPINSKI” w Warszawie.
 Elektoralna № 35.

POLECA

KARPINSKIEGO

Kapiele z kwasu węglowego

(CO₂)

zastępujące kapiele w Nanheim, Kissingen.

Kapiele te, stosowane z przepisu lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli (bronchitis), rozedmie płuc, wadach serca i t. p., nie mniej doskonały środek do pobudzenia krążenia krwi.

Oprócz powyższych fabryka wyrabia:

Karpińskiego
Kapiele

borowinowe z kwasem węglowym zastępujące francuskie, krynickie, żegiestowskie, reinerekie i t. p.
 jodowo bromowe z kwasem węglowym,
 bromowe z kwasem węglowym,
 balsamiczno-sosnowe z kwasem węglowym,
 siarczane z kwasem węglowym, zastępujące akwizgrzańskie, baskie, soleckie, truskawieckie, piszczańskie i t. p.

UWAGA. Sole Karpińskiego do kapieli są przygotowane w tabletkach prasowanych, łatwo rozpuszczalnych.

Broszury gratis i franco.

Żądać wszędzie.

1717

ludzi cierpi od odcisków. Jedynym środkiem dla usunięcia tego zła są **KRAŻKI**

„Richard“

wynalazek D-ra HENRYKA WILDTA w Warszawie.

Sprzedaj we wszystkich aptekach i składach aptecznych, lub wprost u D-ra HENRYKA WILDTA w Warszawie. Proszę zwracać uwagę na firmę „HENRYK WILD” i wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw.

2018

„KOKOLIN”

Masło z orzechów kokosowych do smażenia, gotowania i pieczenia.

Tow. Akc. RYSKIEJ OLEJARNI PAROWEJ dawn. W-ma Hartmanna.

Zastępuje w zupełności masło krowie a jest dużo tańsze.

Przedstawiciel na Królestwo Polskie

KUKSZ & LUDTKE,
 1471 Warszawa, Leszno 27.

GLYCÉROPHOSPHATE
 GRANULE
ROBIN

Glycerofosfat ziarnisty ROBIN'A

GLYCEROFOSFAT WAPNIA I SODY Stosowany w szpitalach paryskich Wzmacniający system nerwowy

Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rośnięcia u dzieci, podczas karmienia i ciąży, i przeciwko neurastenii, przeciężeniu umysłowemu i t. p.

Przyjemny w smaku łączy się w małej ilości mleka lub wody.

Dla dotkniętych cukrową chorobą wyrabia się w formie pastylek.

Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw

Sprzedaj w aptekach i w większych składach aptecznych.

1873-8

Lecznicza
Dr A. Steinberga

BEREDYKTA № 3, Telefonu № 22-62.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedia. Mechano terapia (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonalizacja. Stosowanie prądów stałych, przerywanycu i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kapiele światłne w gorącym powietrzu. Kapiele 4-komórkowe (vier-Zellen-Bad).

137r

PERGENOL

Pergenol'owe Tabletki

z miętą do płukania ust i zębów.

Lepsze od wszelkich eliksirów.

Rozpuszczone w wodzie dają nadtlenek wodoru i kwas borny. Polecane przez p. p. Lekarzy, jako silnie dezynfekujące, a nieszkodliwe płukanie, **ochraniające od przeziębienia i chorób zakaźnych**, oczyszcza zęby, rozpuszcza kamień, usuwa z ust zapach dymu a palaczy, oraz wszelką niemiłą woń wogóle.

Cena za flakon Rb. 1.25.

Dla osób nie umiejących, lub nie mogących płukać gardła, oraz celem wzmocnienia działania tabletek polecamy odznaczające się przyjemnym smakiem

Pergenol'owe Pastyłki

do powolnego rozpuszczania w ustach. Wytwarzają one w zetknięciu się ze śliną, nadtlenek wodoru, działający odświeżająco i dezynfekująco na jamę ustną, ochraniają zęby od psucia się i gnicia.

Rurka 50 kop.

W sprzedaży we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Piękność to potęga!

Na **PIĘGI, PRYSZCZE, WAGRY**, mokre i suche **LISZAJE, KRÓSTY** wszelkiego rodzaju nieczystości skórnej jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-leczniczy, niech żąda rozpowszechnione i uznane przez powagi lekarskie

MYDŁO ks. KNEIPPA

z napisem na każd. etyk. reprezent. i powyższą etykietą. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 kop. każ. wałek sprzed. wszystk. apt., skl. apt. i perfamerye. Reprezentant: **M. Niedźwiedz, Warszawa, Wspólna 5.** 1591

Zalecany przez pp. lekarzy

KEFIR B. PATZEROWEJ

Łódź, Mikołajewska 31

Dostawa do domów rano i po południu. 1660

AGATOL

St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Najlepszy do zębów proszek 20 i 35 k. pasta 20 k. eliksir 30 i 50 k. Odznaczony na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczne i antyseptyczne działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania **dziąseł**. Odznacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedwczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd. **Żądać wszędzie!** 2607—50

Towarzystwo Akcyjne

RZEZNI MIEJSKICH w Rosyi

WARSZAWA, Krakowskie Przedmieście № 5.

ŁÓDŹ, Rzeźnia Centralna, Inżynierska № 1,

poleca: 1) włosień tapicerski, 2) krew suszoną, 3) mączkę mięsną, 4) kupuje i sprzedaje skóry surowe, mokre i suche. 188-20

Dla Pań, dbających o swoją URODĘ

i młodzieńczą świeżość cery poleca się jedyny specjalny kosmetyk

CREM VENUS

St. Górskiego,

Pięgi,

osuwający znajdujące się pod naskórkiem plamy, pryszczki i liszaje. Liczne podziękowania. Cena 60 kop. i rb. 1.25. Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. 2055

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych lub dróg moczowych
Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy, Krótka 4 tel. 19 41.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjmuję od 8—2 i od 5—9 w.
Dla pań osobna poczekalnia. 425r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Sypilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Dr. Rejt

Srednia 5 Spec. Choroby skórne, włosów, weneryczne, kosmetyka. Leczenie sypylisu salwarsanem
EHRlich-HATA 606.
Godziny przyjęć: od 8—1 po poł. i od 4—8 w. W niedziele i święta od godz. 9—2 pp. Poczekalnia dla Pań oddzielna. 535—r

Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci.

1897 mieszka obecnie
Piotrkowska 108, tel. 15-01
przyjm. do 10 r. i od 4—5 p. p.

Dr. med. LEYBERG

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich, powrócił.

Ch. skóry, weneryczne i moczopłciowe
Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8.
Dla pań 5-6, poczekalnia oddzielna.
Krótka 5, telef. 26-50. 2113

Dr. med. J. Szwarzwasser

Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszki i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriolog. wydzielin i krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7 $\frac{1}{2}$, po południu. 459r

Specjalista chorób włosów, skórnych (piegi i pryszczki na twarzy) i wenerycznych (sypilis)

Dr. S. SZNITKIND

SREDNIA № 2.
Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetyczną.
Przyjmuję od 8 do 2-ej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 469r

Dr. GUSTAWA ZAND-TENENBAUMOWA

CHOROBY KOBIECE, SKORNE WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)
Ul. Wschodnia № 49.
Przyjm. od g. 11—1 i od 7—8. 3544—r

ZĘBY sztuczne od 75 k.

Plomby od 50 k. na kauczuku, złocie—bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI**, Piotrkowska 92. 381r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.
Przyjmuję od 9—10 $\frac{1}{2}$, rano i od 4—8 po poł. Panie od 4—5. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(starszy) Telef. 17-14
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuję od 8—11 r. od 5—8 pp. 1426r

Choroby skórne, weneryczne, oraz niemoc płciowa

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. skc.)
Przyjmuję od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3. Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSOW, (kosmetyka), WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOC PŁCIOWE.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuję od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—8 po poł. 1420—r

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. Tel. 170.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 9—11 r. 15—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. med. Aleksander FABIAN

Dyrektor Zakładu leczniczego „Chojny”,
przyjmuje codziennie w Łodzi od 4—7 po południu
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). 2251r
Choroby nerwowe i wewnętrzne.

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
przyj. od 8—9 $\frac{1}{2}$, r. i od 5—6 $\frac{1}{2}$, pp
Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429—r

Dr. A. GROGLIK

Zachodnia 68 przy ul. Zielonej.
Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych.
Przyjmuje 8 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$, r. i 6—8 w.; panie 5—8 wiecz.
W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 2474—r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piękarski

PIOTRKOWSKA № 115
Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1331—r

Dr. Fr. Łukasiewicz

Stare-Zarzewska № 36, róg Sosnowa).
Choroby żołądka i kiszki, wewnętrzne i dziecięce.
Przyjmuję do g. 11 rano i od 3-ej do 6-ej po poł. 2209r

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i wener. Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
Godz. przyjęć: od g. 9—12 i od 4 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12 $\frac{1}{2}$.
№ telefonu 20-60. 1877

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7 $\frac{1}{2}$ w. 76r

Dr. med. W. Kotzin

Ulica PIOTRKOWSKA 71.
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz. 9 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$, r. i od 4—6 pp. 2019—

Dr. Jan Cadarski

Akuszerya,
choroby chirurg. i kobiece
przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2671

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
Codziennie od 9—10 rano i od 5 do 7-ej po poł. 2560r

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRY, DRÓG MOCZOWYCH
Benedykta № 9.
(9—12 r. i 4 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ w.) 1433

Dr. A. S. Tenenbaum

Chor. wewnętrzne i dzieci.
(Choroby żołądka i kiszki).
Wschodnia № 49.
przyjm. od 8—9 r. i 5—7 p. 3542

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 38
Telefonu 20-10.

róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie do 9 $\frac{1}{2}$ rano i od g. 5 do 7 po poł. W niedziel i święta do 11-ej rano. AKUSZERYA I CHOR. WEWNETRZNE 1812r

Dr. Maksymilian Papierny

AKUSZER I SPECYALISTA CHORÓB KOBIECYCH.
ulica Południowa № 23.
Telefon 16-35.
Przyjmuje do 11 rano i od 4 $\frac{1}{2}$ do 6 $\frac{1}{2}$ po poł. 333r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8—10 $\frac{1}{2}$, i od 6—8. Po poł., panie od 5—8. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. ROSENBLATT

Choroby uszu, nosa i gardła.
PIOTRKOWSKA Nr. 35.
Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 4342

Dr. I. Silberstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta
Choroby weneryczne, skóry i włosów. LECZENIE SYPHILISU SALVARSANEM 606. Radykalne usuwanie szpecąc. włosów. Prz. od 8—8 $\frac{1}{2}$, r. i od 11 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ p. p. i od 4 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{1}{2}$ w. Panie: 4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ po poł. W niedziele: do 7-aj po poł. 271r

INHALATORJUM

do wziewań suchych, systema Koertinga przy chorobach nosa, gardła i płac jako też chorobach przemiany materii (szczególnie skrofiozje). Otwarte codziennie oprócz niedziel i świąt od g. 4-7.
Ulica Spacerowa № 29. 745

ODCISKI

brodawki, zgrubiałą skórę usuwa najskuteczniej znane i nagrodzone Wielkim Złotym Medalem w Paryżu

ARAGO

ST. GÓRSKIEGO w Warszawie, Leszno № 12. Cena 35 i 60 kop. Żądać wszędzie. Wystrzegać się naśladownictw. Zwracać uwagę na markę Gładylator. 261

Oto prawdziwy **MAGGI**'ego bulion w kostkach!

MAGGI[®] bulion w kostkach
4 kop.

**MASZYNY DO SZYCIA
KOMPANJI SINGER**

MASZYNY RĘCZNE OD **25** R. MASZYNY NOŻNE OD **40** R.

WYPŁATA RATAMI OD **1** RUB. TYG.

NASZE MAGAZYNY znajdują się:
W ŁODZI
ulica Piotrkowska 86,
„ Piotrkowska 273,
„ Konstantynowska 35,
„ Zgierska 9.
W Pabianicach
ul. Zamkowa dom Schmidt'a.

ŚRODEK!!!
Najradkalniejszy w świecie przeciwko wszelkiemu robactwu „KAZBEK“ i „ARAGAC“
w blaszanych i tekturowych patentowych pudełkach B-cia A. i A. Ter-Petrosiano, Kaakaz z marką dwa lwy z mieczami. — Sprzedają w aptekach i w większych składach aptecznych. Wystrzegaj się podrabiań!!!
1547 Ich bardzo wiele!!!

Do sprzedania **garnitur do sypialnego pokoju** z drzewa orzechowego w dobrym stanie. Dowiedzieć się w Karolewie, ogródnictwo Gundelacha 2092-3-1

Pracownia Gorsetów dawniej Mikołajowska 53 **NATALII KĘDZIERSKIEJ** przyjmuje obstalunki i reperacje. 1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Pokoje umeblowane z całodziennym utrzymaniem. — Ulica Spacerowa nr 30 m. 88. 2086-3-1

Lokal na parterze pięć pokoi, przedpokój, kuchnia, wszelkie wygody, przytem obszerna składowa, do wynajęcia od 1-go lipca. Wiadomość ulica Spacerowa 30 m 88, od godz 1 ej do 3 ej 2084-3-1

Pieskowa Skała — Polska Szwajcarya. Klimat podgórski. Letnie mieszkania umeblowane od rb. 45—175 całe lato. Wiadomość: Warszawa Nowogrodzka 25 m. 5 od g. 6—8 wiecz. Telefonu 86-83. 2135

Żądajcie wszędzie tylko **„OOBRIN“** tylko **MICHAŁA LEBIEDIEWA.**

Przedst. Akc. Tow. Spiess i Syn. 1341

Ból głowy i Migrenę natychmiast usuwa **Migreno Nervosin** Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w apt. i skl. aptecz. tylko oryginaln. proszków po 10 k. Pudełko 1.20 k. Główny skład Tow. Akc. L. Spiess i Syn. 4690-125

Do wynajęcia duży pokój, wygodnie umeblowany, dla pojedynczej osoby. Wiadomość 78 m. 7. 2058 3-1

Dragi do rusztowania (SZTANDARY) tanio do sprzedania Wiadomość u L. Zaldera, Widzowska № 122. 2082-3-1

W AMBULATORIUM przy SZPITALU małż. **Poznańskich** (Targowa № 1) we wtorki i piątki każdego tygodnia od godziny 12-iej do 1-iej po południu jest szczepiona **BEZPŁATNIE Ospa ochronna.** 1791

MATKI, wystrzegajcie się bezwartościowych naśladownictw!!! Przeciw wyprzania i odparzania ciała a niemowląt stosujcie jedyną, nieporównaną i higieniczną 1328 **Przysypkę M. Steina** z marką **SIOSTRA MIŁOSIERDZIA z DZIECKIEM.** Pudełko z sitkiem 15 kop. Medal złoty. Reprezentant dla Łodzi: **Gustaw ROSENTHAL.**

Używajcie **CIRINE-CRÈME** wyborową pastę do czyszczenia obuwia. Konserwuje obuwie i nadaje mu trwały połysk, nasładający lakier. Hartowy skład a generalnego przedstawiciela: **W. SUWALSKI, Łódź, ul. Wólczańska № 79.** Agenci poszukiwani. Zgłaszać się od 1—2 po poł. i 7—8 w. **Żądać wszędzie!** 1 5-26

Letnie mieszkania do wynajęcia: kąpiel rzeczna, las, plasek, okolica bardzo ładna, wszystkie prowianty na miejscu. 20 minut drogi od stacyi Andrzejów. Domy W-nej Kochanowskiej, wiadomość na miejscu a stróża Talina, w Jazach (Bedoń). Ceny bardzo przystępne. 2028-2-1

Potrzebny **Nakładacz** lub nakładaczka do drukarni. Zgłaszać się: Przetwarz 8, „Rozwój“.

Zjednoczone Fabryki Wyrobów Ogniotrwałych dawniej **C. KULMIZ** Towarzystwo z ograniczoną poręką. Główna fabryka: **Saarau** pod Wrocławiem, założona w r. 1850. Oddziały fabryk: **Markt-Redwitz** w Bawaryi i **Halbstadt** (Czechy). Wyroby na wielokrotnych wystawach premjowane. **Ogniotrwałe wyroby** wszelkiego rodzaju; **Cegły szamotowe i Dinasowe;** **Cegły odporne na działanie kwasów;** **Płyty i Rurki.** Roczna reprodukcyja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów. — Robotników obecnie około 1500. **REPREZENTANT na Łódź i okolice:** **B. Łoziński, Łódź—Pasaż Szulca 3,** Telefon 547 2905-19

Zarząd Pabianickich 7-io klasowych męskiej i żeńskiej Szkół Handlowych niniejszym zawiadamia, że egzaminy wstępne do wszystkich klas odbywać się będą w dniach 18 maja i od 13 do 17 czerwca b. r. Podania na imię Dyrektora przyjmuje kancelarya szkół. 1609

Idealnym środkiem do czyszczenia obuwia jest **„WOBIN“** Wobin daje nadzwyczaj piękny połysk, czyni skórę miękką, nie niszczy i jest tani. **Duża doza 9 kop.** Sprzedają hartowa i detaliczna **Wollmann, Magazyn pasty 121 Piotrkowska 121.**

Wyższa szkoła kroju i szycia **„JÓZEFINY“** Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania. **Łódź, Piotrkowska № 23.** Karsy wyższe i niższe, Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego, Grantowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie aczenie nabierają wprawy i gusta. Po złożeniu egzaminu w Cechu aczenie otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. **Na miejscu duży wybór manekinów.** Przyjmuje się obstalunki podług zdjętej miary. Zamiejscowym wysła się za zaliczeniem pocztowym. 3456r

Chcecie się tanio i elegancko ubrać? to proszę do mego magazynu konfekcyjnego, który jest bardzo bogato zaopatrzony na wiosenny i letni sezon w damską męską i dziecięcą garderobę wszystko szyte podług nowego angielskiego fasona. Proszę się **odwiedzić.** Obstalunki prędko i przekonac akaratnie wykonywa. **Sprzedaż za gotówkę i na raty.** **L. Kleinoth, PIOTRKOWSKA Nr. 99. 976**

TECHNICZNE ARTYKUŁY,

Armatury, Narzędzia,
ury do gazu i wody.

Rury świdrowe.

Tokarnie i wiertarnie.
Stal narzędziowa i spawalna.

Zelazo, Blachy.

Drut, Sruby i Gwoździe.
Metale.

Na zawsze na składzie 4446

KAROL SOMYA

Łódź, PIOTRKOWSKA № 192.

Piotrkowska 91 dom W-go Rankego Piotrkowska 91.

MAGAZYN WYROBÓW GUMOWYCH

L. Baumgarten Piotrkowska 91,
(dawniej Piotrkowska 69)

po zmianie lokalu i znacznym powiększeniu zakresu prowadzonych artykułów poleca w wielkim wyborze na sezon bież.:

Obuwie najnowsze, fasonów
Sandaly
Artykuły podróżne
Linoleum
Ceraty
Artykuły sportowe
Zabawki
Artykuły techn. i chirurg.

Płaszczki i peleryny nie-
przemakalne
Płótno gumowe
Patentow. obcasy (gumki)
z „Dermatyną“
Chodniki kokosowe
Bieliznę impregnowaną Li-
nol i t. p.

Wszelkie roboty linoleumowe przyjmuje i wykonywa prędko,
2081 **skuratnie i tanio.**

Towar wyborowy. . . . Ceny nader przystępne!!!

Piotrkowska 91 dom W-go Rankego Piotrkowska 91.

Zakład Tapicersko-Dekoracyjny W. ŁUCZAK i S-ka

ulica Miłsza № 6. — Telefon № 24-86.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakres tapicerstwa wcho-
dzące po cenach umiarkowanych, jak również podejmuje się
prania i reparowania dywanów, czyszczenia portyer, ścian
prężonych materiałem i tapet, a także przyjmuje do prania
i cerowania firanki i sztory oraz wykonywa takowe ze zna-
jomością rzeczy, po wydoskonaleniu się w tej branży za gra-
nicą. Z czem się poleca Sz. Państwa

z uszanowaniem

W. Łuczak i S-ka.

1858

Zakład motorowy i warsztat mechaniczny
wykonywa wszelkie reperacje gazowych, naftowych, ropowych, na
gaz ssany i systemu Diesla motorów. Przeróbka motorów z gazo-
wych na naftowe i ropowe, montowanie nowych motorów i sporzą-
dzanie kosztorysów na nowe motory. Kapno i sprzedaż używanych
motorów! Nowe motory w robociznie używane, lecz wyreparowane
jak zupełnie nowe motory na składzie, sprzedaje z gwarancją, konser-
wacja i czyszczenie motorów na miesięczny abonament. Kom-
pletne urządzenia transmisyjne, łącznie z amontowaniem. Repa-
rację w farbiarniach, apreturach, przedziałniach, tkalniach i t. d.
Referencye pierwszorzędne. B. BERG i GRAHL, Łódź, Widzewska
№ 146, przystanek tramwajowy linii № 4. 1898

JEST ZARAZ DO SPRZEDANIA

w majątku Podłężyce

pod Sieradzem przy szosie, 6 wiorst od miasta, dwór, budynek go-
spodarcze, park, ogród owocowy, borek i ziemia z łąkami—w mia-
rę życzenia. Miejscowość piękna przy rzece Warcie, do stacji
kolejowej 6 wiorst. Wiadomość u Stanisława Miłka w Sieradzu.
2064—3—1

Za gotówkę.

Na raty.

Dzielna 20.

Przeróbki i reparacje gramofonów
najtaniej

..... **tak, ale**

Pathéfony
są najlepsze,

gdyż grają bez igieł, bez szumu, zupełnie naturalnie.

Proszę przyjść i przekonać się.

SPECYALNY SKŁAD

Aleksander Wodzyński,

ulica Dzielna 20, I-sze piętro.

2047

CENNIKI i REPERTUAR
na żądanie gratis.

**FABRYKA
BAMBUSOWO-KOSZYKARSKA
Walentego**

Przybysza

w Łodzi, Widzewska 5,
(róg Średniej).

Telefon 22-33.

Nagrodzona wieloma medalami.
Specjalność: Kosze do fabryk.

Wyrabiam:

Meble bambusowe płaszczem kryte,
Meble bambusowe matą kryte,
Bambusowe etażerki,
Bambusowe stoły do kwiatów,
Bambusowe garnitarki dziecięce,
Bambusowe parawany,
Bambusowe ekrany,
Kosze do podróży,
Kosze do kieliszny,
Kosze do papieru, kosze walizowe,
Kosze do żywych kwiatów,
Kosze do robionych kwiatów,
Meble ogrodowe, mebelki dla lalek
Koszyczki do bałek,
Kosze wszelkiego gatunku na ob-
stalenie gotowe dla pp. piekarzów
Fabryka na Widzewskiej
№ 5 przyjmuje wszelkie obsta-
lanki, z dokładnym wykończe-
niem, po możliwie najniższych
cenach, 1455

56 mórg ziemi

dobrej, z zasławami, można po-
dzielić i po parę mórg, podług
życzenia nabywcy, dodaje się dwa
budynek drewniane, Towarzystwo
na tych morgach może zostać.
Folwark Proboszczewice, na szo-
sy łączycielskiej, 2 wiorst od Zgle-
rza Również i place są do
sprzedania. 2002—3—1

Skład win

M. D. OKOJEWY

Dzielna № 11

podaje do wiadomości Szanownej Klienteli, że kto chce
mieć zdrowie i normalny żołądek ten powinien pić wino
żołądkowe № 7 M. D. Okojewa, zatwierdzone przez rząd
za Nr. 3478.

Wino żołądkowe № 7 M. D. Okojewa niema w za-
dnych innych składach, a tylko w moim składzie przy uli-
cy Dzielnej Nr. 11. Posiadam również wina ruskie od 40 kop.
do 2 rubli za butelkę, a zagraniczne od 1.25 do 5 rb. za
butelkę, oraz różnego rodzaju trunki krajowe i zagraniczne.
Oliwę do lampek mego wynalazku można otrzymać u mnie,
a także na Piotrkowskiej 291, Franciszkańskiej 60, Miko-
łajewskiej 89, Kątnej 52, Przędzalnianej 56 i 90, Sosno-
wej 3 i na Konstanyńskiej 13. 1855

Ważne dla amatorów gumek do obcasów!!!
Zaob w wszędzie!!!

Angielskie patentowane ochraniacze obcasów (gumki)
Dermatine
z miesięcznymi gwiazdkami i szrubkami,

znane powszechnie za najlepsze bo najtrwalsze.
Z powodu pojawienia się w handlu gumek szarych, ta-
dzące nasładowujących nasz wyrób, zwracamy uwagę na
№ patenta i napis „DERMATINE“ pomieszczone na
każdym ochraniaczu. — — — — — Sprzedaż hartowa:
M. Ch. Sztucki i U. Behagen, Łódź, Nowomiejska 4.